

2. NBB als maatschappelijk verantwoorde onderneming

I. Algemene info (ESRS 2)	108
1.1 Inleiding	108
1.2 Governance	110
1.3 Strategie	111
II. Milieu-informatie	112
2.1 Klimaatverandering (ESRS E1)	113
- Klimaatmitigatie	
- Energie	
- Transitie- en fysieke risico's van klimaatverandering voor de eigen gebouwen	
- Compensatie van niet-vermijdbare restuitstoot	
- Duurzaam en verantwoord investeren	
- Verduurzaming overheidsopdrachten en fair trade	
- Veerkracht van het financiële systeem en prijsstabiliteit	
2.2 Materiaalgebruik en circulaire economie (ESRS E5)	134
- Materiaalgebruik	
- Circulariteit	
2.3 Andere thema's (ESRS E2, E3, E4)	137
III. Sociale informatie	139
3.1 Eigen personeel (ESRS S1)	139
- Arbeidsvoorwaarden	
- Gelijke behandeling en gelijke kansen voor iedereen	
- Welzijn op het werk	
- Andere arbeidsrechten	
3.2 Samenleving (ESRS S2, ESRS S4)	142
- Outreach over de basisopdrachten naar het brede publiek toe	
- Veilige en duurzame cash en efficiënte betalingen	
- Prudentiële verwachtingen diversiteitsbeleid	
- Maatschappelijk verantwoord investeren	
3.3 Andere onderwerpen (ESRS S3)	152
IV. Governance-informatie	161
4.1 Zakelijk gedrag (ESRS G1)	161
- Ethiek, deontologie en bedrijfscultuur	
- Bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme	
- Gegevensbescherming	
- Objectieve overheidsopdrachtenprocedures	
- Good governance in de context van beleggingen in eigen beheer	
- Prudentiële normen inzake zakelijk gedrag	

CSR-doelen van de NBB

1

Zorg dragen voor het *milieu*

2

Streven naar *diversiteit* en *inclusie*

3

Voorbeeld geven in *goed bestuur*

4

Duurzaam denken als centrale bank en toezichthouder

CSR-hoogtepunten 2023

Algemene informatie

1.1 Inleiding

Niet-financiële verklaring

Dit hoofdstuk behandelt de verklaring van niet-financiële informatie van de Nationale Bank van België (hierna NBB of Bank), kortweg niet-financiële verklaring, zoals voorzien in Art 3:6, §4 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

Referentiemodel

Bij het opstellen van haar niet-financiële verklaring hanteert de Bank de vereisten van de Richtlijn 2013/34/EU wat betreft de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie over diversiteit voor bepaalde grote ondernemingen en groepen (*Non-Financial Reporting Directive* of NFRD), en de daaropvolgende aanpassingen. Ook volgt ze de gemeenschappelijke standaarden voor duurzaamheidsrapportage

(*European Sustainability Reporting Standards of ESRS*) vastgelegd in Richtlijn (EU) 2022/2464 van het Europees Parlement en de Raad op 14 december 2022 (*Corporate Sustainability Reporting Directive of CSRD*), meer bepaald de Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/2772 van 31 juli 2023.

Deze standaarden spelen een belangrijke rol in het stroomlijnen, transparant en betrouwbaar maken van de informatieverstrekking over duurzaamheid in de EU. Dat maakt ze bijzonder relevant voor de Bank.

De Bank inspireert zich op deze standaarden maar streeft geen volledige conformiteit met de CSRD na. Zo kan ze bij haar informatieverstrekking rekening blijven houden met de eigenheid van haar taken en doelstellingen als (niet-commerciële) onderneming binnen het ESCB-kader en met de vertrouwelijkheid van bepaalde gegevens. De Bank rapporteert

daarnaast jaarlijks over de broeikasgasemissies in verband met haar niet-monetairbeleidsp portefeuilles op basis van de aanbevelingen van de Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD).

Activiteiten

Als centrale bank van België in het Eurosysteem en als prudentiële toezichthouder van de financiële sector, vervult de Bank een veelvoud aan taken van algemeen belang, verstrekt ze gegevens en voert ze economische en financiële analyses uit. Alle activiteiten van de Bank worden in deel 1 'De Nationale Bank van België ten dienste van de maatschappij' in detail beschreven. Ze ziet er in dat verband op toe dat deze taken op een efficiënte en duurzame manier worden uitgevoerd, wat de basis vormt van haar maatschappelijke relevantie.

Structuur

Dit verslag volgt de structuur van de categorieën van ERS-standaarden die samen de CSRD-architectuur vormen. De rest van dit eerste deel brengt algemene informatie over de verschillende duurzaamheidsthema's, in lijn met de dwarsdoorsnijdende standaarden. In delen II tot en met IV, worden milieu-informatie, sociale informatie en governance-informatie behandeld volgens de thematische standaarden.

Deze rapportering streeft ernaar om de domeinen en inhoudelijke minimumrapporteringseisen over beleid, maatregelen, impact-, risico- en kansenmanagement, doelen en maatstaven, die zijn vastgelegd in de standaarden, voldoende aan bod te laten komen.

De gegevens, doelstellingen en publiceerbare informatie verschillen echter per thema. Naarmate de beschikbaarheid en coherentie van deze gegevens en de ervaring groeien, kunnen ze verfijnd worden.

Materialiteit

Of de Bank al dan niet een bepaald (sub-)thema behandelt, en dus onder de respectievelijke standaard rapporteert, hangt af van de mate waarin dat thema als materieel wordt gezien: de mate waarin het thema relevant is voor de organisatie. Daarbij geldt het perspectief van de dubbele materialiteit. Enerzijds komt de impact van de beleidsactiviteiten van de Bank op relevante duurzaamheidskwesties aan bod, anderzijds de risico's en kansen van deze kwesties voor de eigen opdrachten en activiteiten. Voor elk thema dat in de delen aan bod komt, wordt op deze materialiteit ingegaan.

De materialiteitsanalyse is gebaseerd op de thematische structuur binnen de CSRD. Hierbij is voor elke (sub-)thema gekeken naar de mate en manier waarop er materiële of financiële impact is en welke risico's en/of kansen zich voordoen voor de relevante stakeholders. Per rapportage-eis werd de voorgeschreven informatie opgenomen indien beoordeeld als materieel. Omwille van de specificiteit van de NBB is, waar relevant, een onderscheid gemaakt tussen de impact als onderneming en de impact als centrale bank/toezichthouder.

1.2 Governance

Duurzaamheidskwesties maken integraal deel uit van het beleid van de Bank en zijn dus verweven in het werk van haar departementen en diensten. Het bestaande governancekader van de Bank¹ is in die zin ook van toepassing op de duurzaamheidsrapportering, het beheer van risico's of kansen en het vaststellen en monitoren van doelstellingen en maatstaven. Binnen dit kader neemt de NBB, onder leiding van het Directiecomité, alle belangrijke beslissingen rond duurzaamheidsrapportering.

De *Corporate Social Responsibility (CSR) Board* speelt een adviserende, transversale rol op het gebied van duurzaamheidskwesties. Deze groep is samengesteld uit de verantwoordelijken van de business areas die rond de duurzaamheidsthema's werken en wordt voorgezeten door het hoofd van het departement Secretariaat-Generaal. De CSR Board ondersteunt het Directiecomité

bij het bepalen van de duurzaamheidsprioriteiten, waarborgt de samenhang tussen beleidsinitiatieven en coördineert de communicatie.

Specifieke aspecten van het kader, die van toepassing zijn voor het beheer van bepaalde risico's en kansen, worden verder toegelicht in de desbetreffende delen. Voorbeelden hiervan zijn de Climate Hub voor bepaalde klimaatgerelateerde kwesties, en de Diversity Council, die zich richt op gelijke kansen en non-discriminatie binnen het eigen personeelsbestand.

¹ De samenstelling, rol, werking en het diversiteitsbeleid van de bestuursorganen worden beschreven in Hoofdstuk 3, deel 3.1 Jaarverslag

SAMENSTELLING CSR BOARD

Human Resources	Secretariaat-Generaal	Studiën
Facilitair beheer	Financiële markten	Financiële stabiliteit
Algemene Statistiek	Financiën en strategie	Informatica
Communicatie	Diversity Manager	CSR-coördinator

1.3 Strategie

Als centrale bank van België in het Eurosysteem en als prudentiële toezichthouder van de financiële sector, vervult de Nationale Bank talrijke taken van algemeen belang, verstrekt ze gegevens en voert ze economische en financiële analyses uit. Daarom heeft ze een materiële impact op diverse stakeholders.

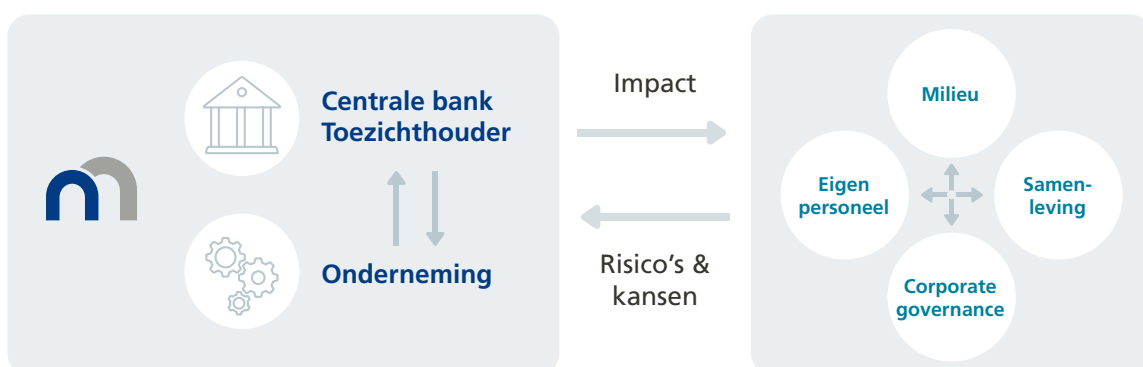
Om ervoor te zorgen dat die impact duurzaam en effectief is, moet de Bank proactief risico's beheersen en kansen detecteren. Duurzaamheidskwesties zoals klimaatverandering kunnen de wijze waarop centrale banken en toezichthouders hun mandaten vervullen, beïnvloeden. De definitie van duurzaamheid en hoe zich dat vertaalt in de beleidsstrategie van de Bank voor milieu, sociale aangelegenheden en governance, wordt verder aangekaart.

Als onderneming en werkgever maakt de Bank ook deel uit van de samenleving waarvoor ze deze taken uitvoert. Het belang dat ze in die rol hecht aan duurzaamheid komt tot uiting in initiatieven zoals het beperken van koolstofemissies en afval van de eigen kantooractiviteiten, initiatieven voor meer inclusiviteit

en diversiteit binnen het personeelsbestand, en aandacht voor *corporate governance*.

De dubbele verantwoordelijkheid van centrale bank/toezichthouder én onderneming vormt de kern van de maatschappelijke relevantie van de Bank, en zit verweven in haar niet-financiële rapportering.

Transparantie speelt een cruciale rol in het duurzaamheidsbeleid van de Bank. Al in 2019 nam ze het initiatief om jaarlijks te rapporteren over duurzaamheidskwesties in haar ondernemingsverslag. In de jaren die volgden, heeft de Bank haar beleid en expertise, zowel als centrale bank/toezichthouder en als onderneming, verder uitgebouwd. Sinds 2022 publiceert ze jaarlijks een *Climate Dashboard* met informatie en indicatoren met betrekking tot klimaatverandering en duurzame financiering. In 2023 publiceerde de Bank een Handvest over duurzaam en verantwoord investeren en heeft ze voor het eerst gerapporteerd over de klimaatgerelateerde aspecten van de niet-monetairebeleidsp portefeuilles. Door de bredere niet-financiële rapportering voortaan te baseren op de CSRD-architectuur, bevestigt de Bank andermaal haar toewijding aan transparantie.

Milieu-informatie

De Bank heeft een impact op het milieu, zowel door haar (kantoor)activiteiten als onderneming als door haar taken als centrale bank/toezichthouder, met name door de uitgifte van bankbiljetten.

Als onderneming draagt de Bank negatief bij aan klimaatverandering, wat duidelijk wordt in de koolstofemissies. Klimaatverandering brengt zowel risico's als kansen met zich mee voor de Bank. Ze moet bijvoorbeeld voldoen aan milieuwetgeving en rekening moet houden met transitierisico's voor haar gebouwen door klimaatverandering.

Bij het verduurzamen van de investeringen in de eigen portefeuilles en bij overheidsopdrachten houdt de Bank niet alleen rekening met klimaatverandering, maar ook met andere milieufactoren.

Als centrale bank of toezichthouder moet de Bank de effecten en risico's van klimaatverandering voor het financiële systeem en de economie grondig begrijpen om haar taken te kunnen vervullen. Tegelijkertijd kan ze bijdragen aan het vergroten van kennis over en het beheer van de impact van klimaatverandering, wat uiteindelijk ten goede komt aan de samenleving.

De strategie van de Bank inzake klimaatverandering en het bijbehorende beheer van impact, risico's en kansen komen aan bod in deel 2.1, volgens de vereisten van standaard *ESRS E1*.

Daarnaast heeft de Bank ook een materiële, zij het meer beperkte invloed op het gebruik van materialen en de circulaire economie. Dit wordt behandeld aan de hand van standaard *ESRS E5* in deel 2.2.

2.1 Klimaatverandering

Het basisstreven van het milieubeleid van de Bank als onderneming op korte termijn is het naleven van ('compliance met') de relevante wettelijke voorschriften. Om dit te waarborgen, voert de Bank een milieuboekhouding waarin jaarlijks gegevens over materialen, afval, energie, mobiliteit, enzovoort worden verzameld. Deze gegevens zijn ook belangrijk voor het berekenen van de CO₂-voetafdruk.

Maar de Bank gaat verder dan enkel het voldoen aan deze wettelijke eisen. Een bewijs hiervan is dat Leefmilieu Brussel de Bank sinds 2019 erkent met een driesterrenlabel als Ecodynamische Onderneming. Dit label is een beloning voor inspanningen die gericht zijn op het verminderen van de milieu-impact van de bedrijfsvoering. Om dit label te verkrijgen, wordt de Bank beoordeeld op 368 actiepunten die onder meer betrekking hebben op energie, inkoop, mobiliteit, afval, groenvoorziening en waterbeheer¹.

De impact van de Bank op klimaatverandering als bedrijf wordt weergegeven in koolstofemissies, ook wel

¹ Een deel van de acties voor het Ecodynamisch label overlapt met de acties voor klimaatmitigatie of voor vermindering van energieverbruik die onder section 2.1.2 besproken worden.

de 'corporate carbon footprint' genoemd. De Bank streeft op korte tot middellange termijn naar het verminderen van haar CO₂-uitstoot over alle emissiebronnen heen (klimaatmitigatie), met bijzondere aandacht voor het verlagen van het energieverbruik van haar gebouwen en het overschakelen naar hernieuwbare energie, aangezien dit de grootste impact heeft. Op langere termijn is het doel klimaatneutraliteit.

2.1.1 Klimaatmitigatie

Sinds de sluiting van de drukkerij heeft de Bank geen industriële activiteiten meer. De voornaamste (negatieve) milieueffecten van de Bank, voornamelijk in de vorm van koolstofemissies, zijn het gevolg van haar kantooractiviteiten. Deze impact komt vooral voort uit het verwarmen en koelen van de gebouwen, het daaraan gerelateerde woon-werkverkeer en zakelijk reizen, en de catering. Daarnaast zijn er ook emissies verbonden aan de uitgifte en verwerking van bankbiljetten. Hoewel deze laatste activiteiten onderdeel uitmaken van de taken die de Bank als centrale bank uitvoert, worden ze vanwege de daarmee samenhangende emissies meegerekend in de milieu-impact van de Bank als onderneming.

Strategie

Kantooractiviteiten (inclusief woon-werk- en zakelijk verkeer)

De Nationale Bank streeft ernaar om de CO₂-uitstoot van haar eigen activiteiten jaarlijks te verlagen, of tenminste zo laag mogelijk te houden, vooral na de aanzienlijke (uitstoot verlagende) impact van COVID-19 en het geleidelijk hervatten van alle activiteiten. Dit wordt bereikt door het monitoren, analyseren en verminderen van de totale broeikasgasemissies van zowel scope 1-, 2-, als een deel van de scope 3-emissies. Deze scope 3-emissies omvatten aangekochte materialen, catering, woon-werkverkeer, zakelijk reizen, thuiswerken en afval. De corporate carbon footprint van de NBB is samengesteld conform het Greenhouse Gas (GHG)-protocol.

Scope 1:

- De NBB investeert aanzienlijk in het verminderen van de scope 1-emissies, die bijna de helft van de totale uitstoot vertegenwoordigen. Dit gebeurt op basis van een langetermijnstrategie voor de gebouwen, aangevuld met tussentijdse investeringen om de bestaande technische installaties te verbeteren en om hernieuwbare energie te produceren, zoals zonnepanelen en geothermie.
- In lijn met het Klimaatakkoord van Parijs volgt de NBB een reductiepad voor scope 1, met als doel het fossiele brandstofverbruik van haar

hoofdgebouw te reduceren tot nul, zodra de renovatie van dit gebouw voltooid is.

Scope 2:

- Sinds 2016 koopt de Bank enkel 100% groene stroom, wat resulteert in een nuluitstoot voor scope 2.

Scope 3:

- Bij de upstream en downstream emissiebronnen zijn vooral materiaalverbruik (inclusief catering en bankbiljetten) en het woon-werk- en zakelijk verkeer van belang.
- Om deze emissiebronnen te beperken, focust de Bank voornamelijk op het verhogen van het milieubewustzijn onder het personeel.
- De gedefinieerde scope 3-emissies zijn sinds 2017 onveranderd gebleven. Emissies gerelateerd aan vaste activa, geleasede activa (vooral IT), cloudopslag, eigen investeringen of investeringen in het kader van monetair beleid, bouwerven en -projecten worden niet meegenomen in de berekening. Outsourcing van bepaalde activiteiten kan ertoe leiden dat emissies slechts gedeeltelijk in kaart worden gebracht.
- Het doel is om de scope 3-emissies verder in kaart te brengen en deze afzonderlijk te verminderen.

Uitgifte bankbiljetten

Als centrale bank van België en onderdeel van het Eurosysteem, is het de taak van de Bank om bankbiljetten uit te geven. De ecologische voetafdruk van deze bankbiljettenuitgifte, uitgedrukt in CO₂-uitstoot, komt voort uit het materiaal en de energie nodig voor de productie en het vervoer van de biljetten. Ook het energieverbruik voor het sorteren en transporteren van uit de circulatie gehaalde biljetten, evenals het afval van de vernietiging van ongeschikte (vervuilde) biljetten, spelen hierin een rol.

In de huidige berekening van haar koolstofvoetafdruk neemt de Bank slechts een deel mee van de uitstoot die gepaard gaat met de activiteiten rondom de bankbiljetten, zowel in de fasen vóór als na het gebruik ervan.

Scope 1:

- Het energieverbruik voor het sorteren en vernietigen van biljetten uit omloop, voor het gedeelte van de sortering die in de Bank gebeurt (in de Hoofdkas).

- De uitstoot ten gevolge van transporten met eigen vrachtwagens.

Scope 2: niet van toepassing.

Scope 3:

- Materiaalgebruik (papier en inkt) wordt verderop behandeld (zie 2.2.1, Materiaalgebruik).
- De uitstoot afkomstig van de verbranding van bankbiljettensnippers, als onderdeel van het afvalaspect. Hierbij vindt een gedeeltelijke terugwinning van warmte plaats tijdens de verbranding.

Niet inbegrepen:

- Emissies als gevolg van internationale transporten of nationale transporten die niet door de Bank zelf worden uitgevoerd. Deze maken geen gebruik van onze eigen vrachtwagens en worden daarom niet opgenomen.
- Het energieverbruik voor de productie van het aan de Bank toegewezen quotum bankbiljetten in het buitenland, is niet inbegrepen. Dit was wel het geval toen de productie nog in onze eigen drukkerij plaatsvond, tot medio 2020.

Impact-, risico- en kansenmanagement

Het verlagen van de totale uitstoot is een doel op zich en biedt een kans voor de organisatie om zich te profileren als een klimaatbewuste onderneming, wat een van haar doelstellingen is. Als de Bank er niet in slaagt om haar eigen emissies te verminderen, kan dit leiden tot reputatierisico's.

Kantooractiviteiten

De Bank richt haar investeringen voornamelijk op het verminderen van emissies die voortkomen uit het gebruik van fossiele brandstoffen in haar gebouweninfrastructuur, de aangeschafte materialen (inclusief catering) en mobiliteit. Deze bronnen van emissies hebben de grootste impact en bieden tegelijkertijd de meeste kansen in het kader van de IMMO-strategie op lange termijn.

Scope 1:

Door investeringen en aanpassingen in techniek en procedures is de scope 1-uitstoot de afgelopen jaren bijna gehalveerd (zie ook de toelichtingen en disclaimer bij energieverbruik).

Verwarming en koeling van de gebouwen

De investeringen als onderdeel van de langetermijnstrategie voor gebouwen omvatten enerzijds de vernieuwing van de gebouwen. Dit betreft onder meer een nieuw, energie-efficiënt cashcenter met

zonnepanelen en geothermie, operationeel in 2024, en een gerenoveerd, fossielvrij en compacter hoofdgebouw, gepland voor 2032.

De gebouwenstrategie op lange termijn brengt het risico met zich mee dat eventuele vertragingen in de projecten leiden tot latere verminderingen in de uitstoot.

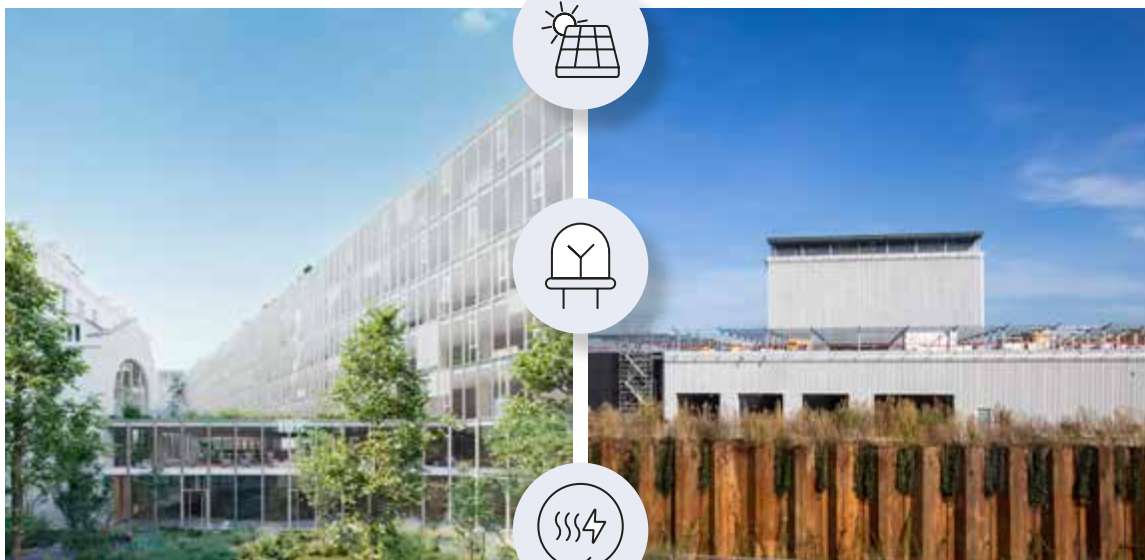
Bouwwerven en projecten zorgen tijdelijk voor een verhoogde uitstoot, die niet apart in kaart wordt gebracht.

Verder is er geïnvesteerd in het verbeteren van de energie-efficiëntie van de huidige installaties, zoals ledverlichting en monitoring. De eigen productie van elektriciteit is verhoogd door de installatie van zonnepanelen, warmterecuperatie en warmtekrachtkoppeling.

In de winter van 2022-2023 implementeerde de Bank een winterplan om het gasverbruik met 15 % te verminderen gedurende de wintermaanden (zie onder 2.1.2 Energie).

Door investeringen en aanpassingen in techniek en procedures is de uitstoot van scope 1 de afgelopen jaren bijna gehalveerd (zie ook de toelichtingen en disclaimer bij energieverbruik).

Anderzijds hadden procedurele aanpassingen, zoals het toestaan van 50 % telewerk en het beperken van het aantal werkplekken door meer desksharing, ook effect.

Koelvloeistoffen

Lekkages van koelmiddelen worden op een ad-hoc-basis aangepakt door technische verbeteringen en het aanpassen van de onderhoudsprocedures.

Eigen wagenpark

De Bank heeft veertien personenauto's, waarvan twee eigendom en twaalf geleased. Van deze auto's rijden er vijf nog uitsluitend op fossiele brandstoffen, terwijl de rest hybride of elektrisch is. De volledige elektrificatie van het wagenpark, waarbij alleen hybride en volledig elektrische auto's worden gebruikt, zal in 2024 afgerond zijn.

Daarnaast beschikt de Bank over vier vrachtwagens voor waardentransport, die op diesel rijden.

Hoewel het aantal gereden kilometers is toegenomen na de COVID-jaren, waarin er zeer weinig gereden werd, blijft de bijdrage van de uitstoot door het brandstofverbruik van de eigen voertuigen beperkt.

Aangekochte materialen

Om de emissies die voortkomen uit de aankoop van materialen en catering te verminderen, zet de Bank in op bewustwordingscampagnes. Voor de catering

wordt bijvoorbeeld gestreefd naar een verlaging van de vleesconsumptie door in het bedrijfsrestaurant vegetarische opties aan te bieden en te promoten.

Wat betreft de aankoop van materialen vindt bewustwording plaats, bijvoorbeeld door het opleiden van leidinggevend ambtenaren (zie sectie 2.1.6 Verduurzaming overheidsopdrachten en fair trade).

Woon-werkverkeer

Een significant deel van de onvermijdelijke uitstoot is gerelateerd aan het woon-werkverkeer en de manier waarop bezoekers naar de Bank reizen. Dit zijn keuzes die door onze medewerkers en bezoekers zelf worden gemaakt, waarbij de Bank voornamelijk een ondersteunende rol speelt.

De Bank houdt het woon-werkverkeer scherp in de gaten en heeft hiervoor een bedrijfsvervoerplan ontwikkeld, goedgekeurd door Leefmilieu Brussel. Dit plan omvat specifieke acties om de huidige mobiliteitssituatie te verbeteren. Bovendien initieert de Bank regelmatig bewustwordingsacties.

Concreet probeert de Bank klimaatvriendelijke vervoerswijzen zo aantrekkelijk mogelijk te maken, in te spelen op behoeften en eventuele belemmeringen

weg te nemen. Medewerkers hebben bijvoorbeeld toegang tot een gratis abonnement voor het openbaar vervoer en kunnen gebruikmaken van een beveiligde parkeerplaats voor steps en fietsen, compleet met oplaadpunten en douches. Voor wie met een elektrische auto komt, zijn er laadpalen beschikbaar. Voor dienstreizen vanuit de Bank kunnen medewerkers gratis gebruikmaken van het openbaar vervoer en elektrische fietsen.

Door haar centrale ligging, op loopafstand van treinen en metrostations, moedigt de Bank haar bezoekers aan om met het openbaar vervoer te komen.

Telewerk

De medewerkers van de Bank hebben de mogelijkheid om tot 50% van hun tijd thuis te werken. Sinds 2021 past de Bank een correctie toe op de uitstootgegevens voor energieverbruik, om te compenseren voor telewerk. Deze correctie is gebaseerd op het aantal dagen dat er thuis wordt gewerkt en een geraamd energieverbruik per persoon (één kamer in een standaardwoning, koeling, verwarming, pc, printer...)¹.

Zakelijk reizen

Voor zakenreizen over korte afstanden gebruiken medewerkers bij voorkeur de trein, en voor korte verplaatsingen het openbaar vervoer. Bij het kiezen van een vervoermiddel houdt de Bank rekening met duurzaamheid, kostenbeheersing, doeltreffendheid en welzijn.

¹ Toch moet men voorzichtig zijn met het trekken van conclusies over de milieueffecten van woon-werkverkeer en telewerken, vanwege de beperkingen die een enquête-gebaseerde methode met zich meebrengt en de verschillende veronderstellingen die gemaakt worden bij het analyseren van de verzamelde gegevens.

Sinds de COVID-19-pandemie, is het aantal zakenreizen aanzienlijk gedaald. Vooral binnen het Eurosysteem en het SSM, worden sindsdien ongeveer de helft van de vergaderingen virtueel gehouden. Deze vergaderingen vinden voornamelijk plaats in Frankfurt am Main, waardoor het gebruik van de trein sterk is verminderd. De overstap naar virtueel vergaderen is veel minder merkbaar voor zakenreizen per vliegtuig. Sinds 2022 is het totaal aantal fysieke vergaderingen weer aan het stijgen.

Afval

De koolstofuitstoot van de Bank als gevolg van afval is verwaarloosbaar. Sinds de sluiting van de drukkerij is de afvalproductie van de Bank beperkt tot afval uit kantooractiviteiten en uit de vernietiging van ongeschikte bankbiljetten in de Hoofdkas (zie sectie, b. Uitgifte bankbiljetten). De hoeveelheid gevaarlijk afval is sterk afgenomen.

Vandaag ligt de focus op het voorkomen van afval en de recyclage van onvermijdbaar afval. Om dat afval te verminderen, wordt sterk ingezet op de medewerking van het personeel, door middel van bewustmakingsacties. Om meer betrokkenheid te creëren worden duurzame alternatieven aangeboden, zoals een mok of thermos als alternatief voor wegwerpplastic, of een investering in digitale tools als vervanging voor printen.

De voorbije jaren heeft de Bank succesvolle actie ondernomen om het gebruik van wegwerpkoffiebekers te beperken en het aantal plastic waterflessen voor eenmalig gebruik aanzienlijk terug te dringen.

Data opslag

De volgende jaren wil de Bank de uitstoot van data-opslag in de cloud in kaart brengen. Er is een verschuiving merkbaar van emissies door opslag in eigen

Transportmiddel	Aantal zakenreizen (in eenheden)		Verskil (in %)	Aandeel in totaal (in %)
	2019	2022	2019-2022	2022
 Trein	1 590	397	-300	47
 Vliegtuig (intercontinentaal)	146	46	-217	5
 Vliegtuig (continentaal)	1 139	408	-179	48
 Wagen	67	0		0
Totaal	2 942	851	-246	100

datacenters (met energieverbruik in scope 1) naar emissies door opslag in de cloud (scope 3).

Uitgifte bankbiljetten

De emissies die voortvloeien uit de opdracht van de Bank om, als onderdeel van het Eurosysteem, eurobankbiljetten uit te geven, zijn te herleiden tot materiaalgebruik (zie section 2.2.1 Materiaalgebruik), afvalproductie en waardentransporten.

Als onderdeel van het Eurosysteem, levert de Bank een bijdrage aan onderzoek en ontwikkeling met als doel om de toekomstige eurobankbiljetten gedurende hun volledige levenscyclus milieuvriendelijker te maken.

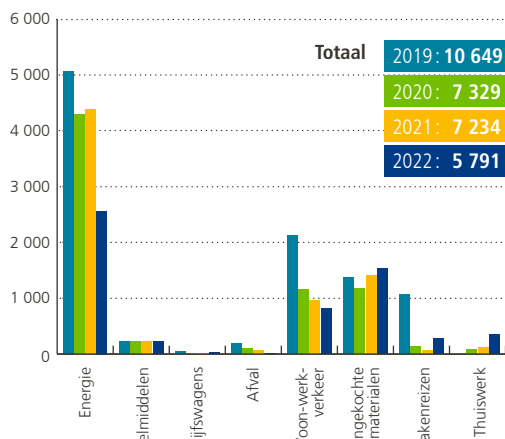
Afval ontstaat bij de vernietiging van ongeschikte bankbiljetten in de Hoofdkas. Bankbiljetten die te vuil zijn worden uit omloop gehaald en versnipperd. Die snippers worden naar een verbrandingsoven gebracht waar de warmte teruggewonnen en hergebruikt wordt, wat de klimaatimpact beperkt (ongeveer 84 ton/jaar, vergelijkbaar met het elektriciteitsgebruik van vijftien gezinnen).

De ECB en het Eurosysteem werken aan het optimaliseren van internationale transporten binnen het poolingsysteem tussen de productielocatie van de bankbiljetten en de centrale bank die de uitgifte doet. De Bank doet vergelijkbare inspanningen voor de transporten die nodig zijn voor de uitgifte en het hersorteren van bankbiljetten.

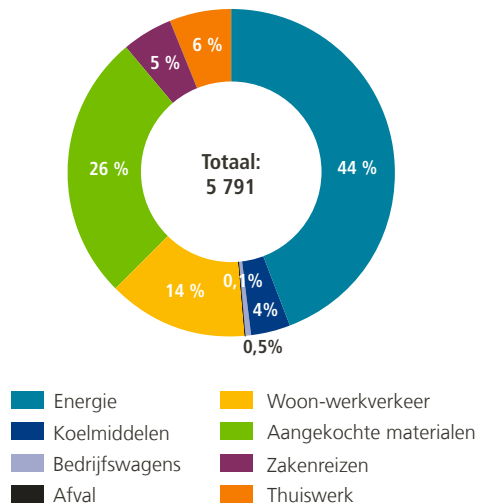
Maatstaven en doelen

Volledige data voor 2023 zullen pas na publicatie van het ondernemingsverslag beschikbaar zijn. Daarom gaat het grootste deel van de gerapporteerde gegevens over 2022.

Totale CO₂-uitstoot
(scope 1-2-3, in tCO₂eq)

CO₂-uitstoot NBB
(per emissiebron, 2022)

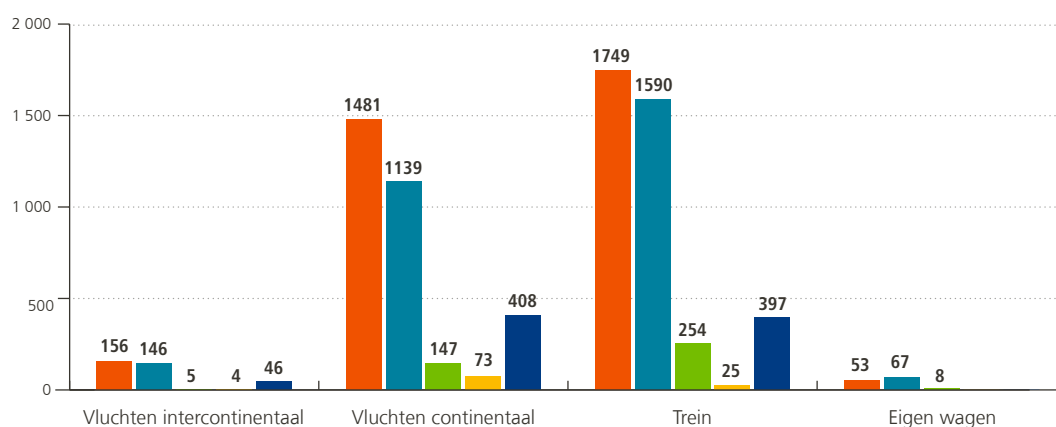

De daling van de totale hoeveelheid emissies toont de mate waarin de inspanningen van de Bank impact hebben op de uitstoot binnen scopes 1, 2 en 3. Er is een vastgestelde daling van de totale emissies met 20% t.o.v. van vorig jaar, en met ongeveer 46% t.o.v. de pre-COVID-periode.

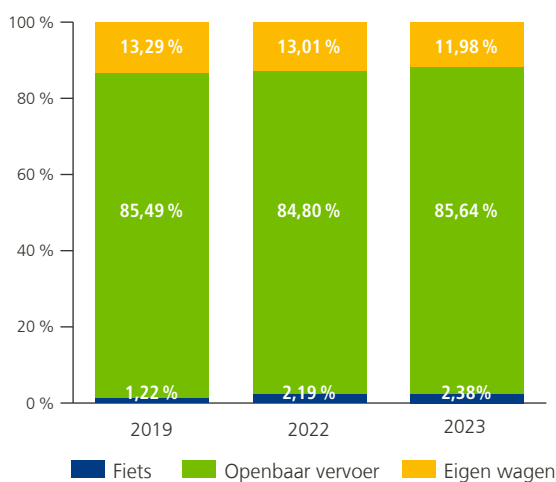
Maatstaf	Uitstoot in 2022 (in tCO ₂ e)	Vershil met 2021	Vershil met 2019 (pre-COVID-19)
		(in %)	
Totale CO₂-uitstoot	5 791	-20	-46
Scope 1-emissies	2 820	-64	-89
Aardgas	2 562	-41	-49
Koelmiddelen	229	-1	-1
Bedrijfswagens	29	+222	-33
Scope 2-emissies	0	n.	n.
Aangekochte stroom	0	n.	n.
(significante) Scope 3-emissies	2 972	+13	-79
Aangekochte materialen	1 525	+8	+11
Woon-werkverkeer	809	-16	-62
Thuiswerk ¹	350	+202	-
Zakenreizen ²	284	+311	-74
Afval	4	-92	-98

- 1 De reden voor de sterke toename qua uitstoot in 2022, vergeleken met 2021, ondanks de terugkeer naar kantoor na de pandemie, is te wijten aan een nieuwe, meer realistische berekeningsmethode.
- 2 Emissies van overnachtingen zijn niet inbegrepen.

Zakenreizen (aantal per jaar)

Woon-werkverkeer personeel (% totaal)

Het doel is om de CO₂-uitstoot van de eigen activiteiten jaarlijks te verlagen, of tenminste zo laag mogelijk te houden, zonder dat hier op korte termijn streefcijfers of een transitieplan voor opgesteld werden.

2.1.2 Energie

Strategie

De Bank zet zich in om haar energieverbruik te verlagen, de energie-efficiëntie te verbeteren, het aandeel groene stroom te maximaliseren en meer hernieuwbare energie te produceren in haar verschillende gebouwen.

Voor het hoofdgebouw volgt de Bank de PLAGE-regelgeving (Plan voor Lokale Actie voor het Gebruik van Energie) van het Brussels Gewest. De Bank levert ook een bijdrage aan de Europese doelstelling om de vraag naar aardgas tijdens de wintermaanden in alle lidstaten te verminderen met 15 %, vergeleken met het gemiddelde verbruik van de laatste vijf jaar in dezelfde periode.

Impact-, risico- en kansenmanagement

Energieverbruik verminderen

In 2021 en 2022 investeerde de Bank 950.000 euro in energiebesparende technische ingrepen in de huidige hoofdgebouwen, met als doel 6,7 % minder energieverbruik¹².

1 Voorbeelden van zulke verbeteringen zijn de vervanging van de motor van de warmtekrachtkoppeling, de terugwinning van warmte van het datacenter, de verbetering van de exploitatie (ketels in cascadeopstelling), optimalisatie van de luchtvochtigheid, installatie van zonnepanelen en stopzetting van stoomproductie in de zomer/het tussenseizoen (keuken bedrijfsrestaurant).

2 Vanaf 2021 werd de drukkerij niet meer verwarmd en verkocht, wat ook heeft bijgedragen tot de verlaging van het gasverbruik. Dat is echter moeilijk te becijferen.

Daarnaast werden nog bijkomende maatregelen getroffen tijdens de wintermaanden, zoals het tijdelijk sluiten van bepaalde gebouwen, minder verwarmen van sanitaire ruimtes en gangen, en het verlagen van de temperatuur in de resterende werkruimtes. Het resultaat was een daling van het gasverbruik van 17 % tussen augustus 2022 en maart 2023 (vergeleken met het gemiddelde van de vorige vijf jaren).

Een gedeelte van de vermindering was te wijten aan het herstellen van de warmtekrachtkoppelingcentrale. Daardoor werd er in de winter van 2022 meer elektriciteit verbruikt, maar minder gas. Die vermindering is niet van structurele aard, daarom is in 2023 weer een stijging van het gasverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot mogelijk.

Verhoogde energie-efficiëntie

Enkele voorbeelden van maatregelen die zijn genomen, omvatten de implementatie van warmtekrachtkoppeling, de installatie van energie-efficiënte servers, het plaatsen van ledverlichting bij renovatie van werkplekken, het overschakelen van stoomproductie voor de keuken van gas naar elektriciteit, het gebruik van koelplafonds, slimme thermostatische knoppen en een gebouwenbeheersysteem met

gedecentraliseerde aansturing. Deze maatregelen hebben in 2022 geleid tot een extra vermindering van het gasverbruik.

Energiemix

De stroom die de Bank inkoop is 100 % groene stroom, wat neerkomt op ongeveer 2.800 ton CO₂-equivalenten minder dan bij het gebruik van fossiele energie.

De eigen productie van hernieuwbare elektriciteit is als volgt verhoogd:

- **Hoofdzetel Brussel:** einde 2023 zijn 806 zonnepanelen geïnstalleerd, met een totale oppervlakte van ongeveer 1.800 m² en een geschatte productie van 340 MWh per jaar, of 3 % van het elektriciteitsverbruik van de hoofdzetel.
- **Nieuw cashcenter in Zellik:** er is 2.300m² aan zonnepanelen geïnstalleerd die in 2024 operationeel zullen zijn (geschat op 600 MWh/jaar).

Bovendien is in het nieuwe cashcenter een geothermische installatie geplaatst (operationeel in 2024) die jaarlijks 260 MWh zal leveren voor koeling en 200 MWh voor verwarming.

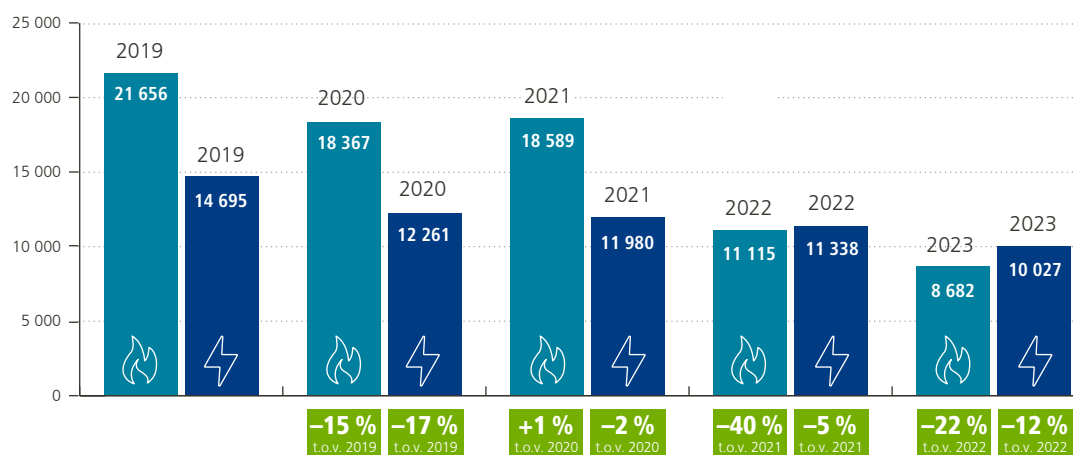

Maatstaven en doelen

Maatstaf	Aandeel in energiemix 2022 (in %)	Verbruik 2022 (in MWh)	Verskil met 2021 (in %)
Totaal energieverbruik	100	22 453	-27
Aardgas	50	11 115	-40
Elektriciteit (aangekocht, groen)	50	11 338	-5

Gas- en elektriciteitsverbruik

(in MWh)

Op korte termijn is het doel om het energieverbruik efficiënter te maken en te verlagen, waarbij, op basis van geldende PLAGE-regelgeving, de kwantitatieve doelstelling een jaarlijkse reductie van primair energieverbruik (elektriciteit en gas) met ongeveer 1,5% is. Op langere termijn wil de Bank koolstofneutraliteit bereiken, wat bereikt kan worden door renovatie van de eigen gebouwen (zie section 2.1.3).

2.1.3 Transitie- en fysieke risico's van klimaatverandering voor de eigen gebouwen

Strategie

Het IMMO-beleid van de Bank stelt haar in staat om de transitierisico's van klimaatverandering voor de eigen

gebouwen beheren. Eén van de grootste risico's is de veranderende regelgeving gericht op klimaatmitigatie. Voorbeelden hiervan zijn de vereisten op het gebied van energie-efficiëntie, parkingplaatsen, regenwaterrecuperatie en energieverbruik (zoals de PLAGE-regelgeving). Het IMMO-beleid is erop gericht om de gebouwen van de Bank klaar te maken voor de toekomst, met specifieke aandacht voor klimaatbestendigheid.

Impact-, risico- en kansenmanagement

De Bank voert een proactief en duurzaam IMMO-beleid om in haar renovatieprojecten rekening te kunnen houden met potentiële of verwachte veranderingen van de regelgeving rond klimaatverandering. Binnen het departement Facilitair beheer wordt dit gevolgd door een specifieke cel Compliance. Voor grotere bouwprojecten wordt samengewerkt met studie bureaus.

Bij de renovatie van gebouwen wordt ingezet op een aanzienlijke vermindering van de oppervlakte (van 185.000 naar 80.000 m²), in combinatie met efficiëntere isolatie en installaties. Dit omvat bijvoorbeeld de overstap naar 100% elektrische verwarmingstechnieken, een grondwater warmtepompsysteem en maximale regenwateropvang.

Investerings in energie-efficiëntie en de uitrol van hernieuwbare energie bieden ook kansen om de directe koolstofemissies te verminderen, waarbij de Bank erop let dat de middelen zo verantwoord mogelijk worden ingezet.

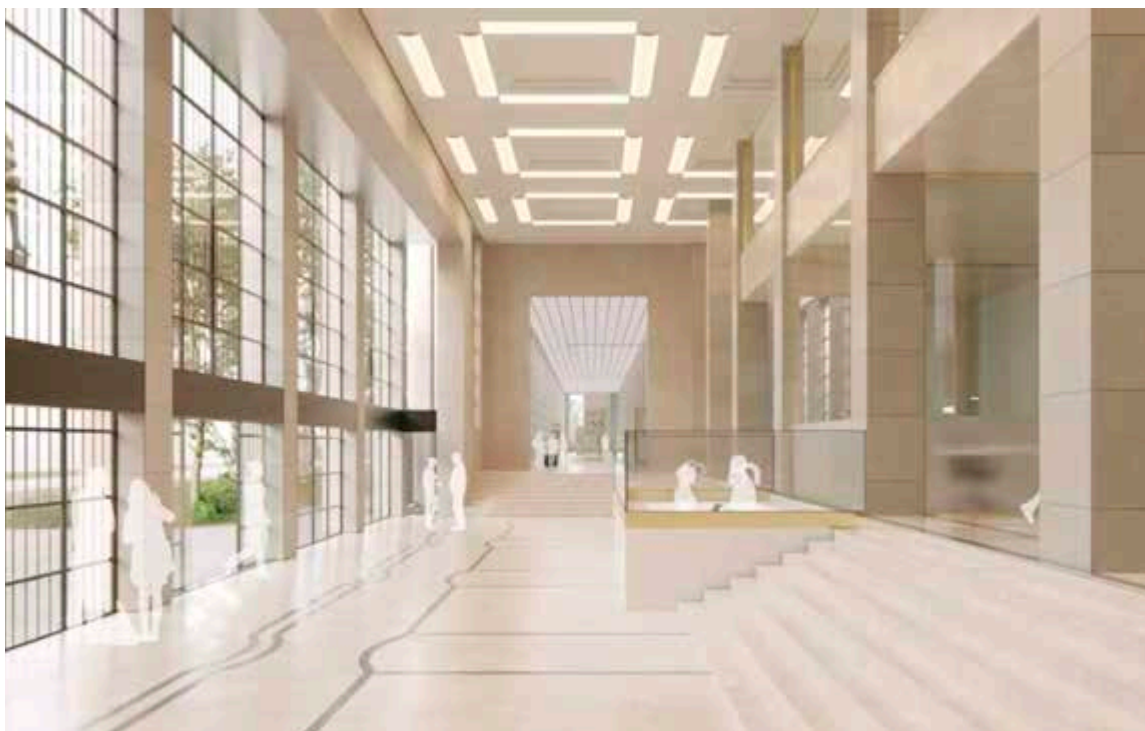
Door haar flexibele, modulaire opbouw zal de gerenoveerde Bank ook duurzaam zijn in de toekomst

(zie ook section 2.2 Materiaalgebruik en circulaire economie).

In het kader van de renovatie van het hoofdgebouw wordt ook de mogelijke impact van fysieke klimaatrisico's bekeken. De belangrijkste geïdentificeerde fysieke risico's tijdens de design fase zijn stijgende gemiddelde temperaturen, veranderende (en intensere) neerslag- en windpatronen, droogte en bodemdegradatie. De Bank zal deze risico's mitigeren in samenwerking met het studie bureau voor de renovatie door middel van aangepaste keuzes qua materialen voor façades, het water management plan, aangepaste vegetatie en stormbestendigheid van het gebouw.

Maatstaven en doelen

Klimaatneutraliteit van de gebouwen is het doel op langere termijn. Het transitieplan hiervoor zit verwerkt in de renovatiewerken van de komende jaren.

2.1.4 Compensatie van niet-vermijdbare restuitstoot

Strategie

De Bank houdt haar uitstoot nauwlettend in de gaten en streeft ernaar deze elk jaar zoveel mogelijk te verlagen. Om haar onvermijdbare rest-uitstoot te compenseren, financiert de Bank via *carbon credits* projecten in ontwikkelingslanden. Deze projecten combineren de vermindering van broeikasgassen met socio-economische ontwikkeling.

Impact-, risico- en kansenmanagement

De Bank compenseert haar volledig berekende uitstoot. Voor het jaar 2022 werden de scope 1- en 2-emissies volledig gecompenseerd op basis van twee 'removal' projecten, namelijk herbebossing van gedegradeerde graslanden. De scope 3-emissies werden gecompenseerd via twee 'avoidance' projecten, die toegang bieden tot efficiënte, klimaat- en gezondheidsvriendelijke kookfornuizen. In totaal werden op deze manier 5.791 *carbon credits* aangekocht.

De Bank streeft naar de hoogste garantie dat haar investeringen zowel het milieu als de socio-economische situatie ter plaatse ten goede komen. Daarom neemt ze de volgende maatregelen:

- Ze spreidt de risico's door te investeren in een diversiteit aan projecten en landen, en ook qua type projecten (zowel vermindering als verwijdering van emissies).
- Ze selecteert enkel projecten met de hoogste kwaliteitslabels (Gold Standard of VCS), die gecontroleerd en geverifieerd worden door onafhankelijke certificeringsorganisaties
- Projecten die ondanks het hoge kwaliteitslabel te grote reputationele risico's met zich meebrengen, worden niet weerhouden.
- De projecten moeten, naast bij te dragen aan klimaatactie, ook bijdragen aan minstens drie andere *Sustainable Development Goals*.

Gezien de bovengenoemde factoren, heroverweegt de Bank momenteel haar langetermijnstrategie met betrekking tot *carbon credits* en klimaatneutraliteit.

2.1.5 Duurzaam en verantwoord investeren

De principes van duurzaam en verantwoord investeren bepalen in toenemende mate de activiteiten van de Bank. In 2023 heeft de Bank een [Handvest over duurzaam en verantwoord investeren](#) gepubliceerd. Dit document is een informatiebron en leidraad voor het beheer van haar niet-monetairbeleidsp portefeuilles en kan op de website van de Bank worden geraadpleegd. Het Handvest bevat ecologische, sociale en governancecriteria (ESG). De ecologische criteria omvatten de criteria in verband met de klimaatverandering, maar zijn er niet toe beperkt.

Maatstaven en doelen

Voor haar zogenaamde '*carbon offsetting*' of klimaatmitigatie, kreeg de Bank tussen 2017 en 2021 het label 'CO₂ Neutral Label'. Dat garandeert dat de Bank actief haar CO₂-uitstoot berekent, verlaagt en compenseert. Het krijgen van dit label is echter geen doel op zich.

De vijf pijlers van het Handvest over duurzaam en verantwoord investeren

De principes van duurzaam en verantwoord investeren bepalen in toenemende mate de activiteiten van de Bank. De Bank erkent met name duurzaamheid als een vierde doelstelling van haar strategische beleid voor portefeuillesamenstelling, naast liquiditeit, veiligheid en rendement. In deze context speelt het Handvest een essentiële rol als informatiebron en leidraad voor het beheer van de portefeuilles die niet aan het monetair beleid zijn gerelateerd.

Het Handvest over duurzaam en verantwoord investeren van de Bank bestaat uit vijf pijlers:

Filteren

Selecteren van bepaalde activa, emittenten en tegenpartijen op basis van duurzaamheids- en verantwoordelijkheidskenmerken.

Integreren

Gebruiken van klimaatgebonden en andere ecologische, sociale en governance-gerelateerde criteria (ESG) bij het nemen van investeringsbeslissingen.

Financieren

Ondersteunen van de transitie naar een duurzame en inclusieve klimaatneutrale economie door te beleggen in thematische activa zoals groene, sociale en duurzame obligaties.

Rapporteren

Transparantie creëren bij de uitvoering van het Handvest, zoals de jaarlijkse klimaatgerelateerde rapportering.

Betrekken

Betrekken van interne en externe belanghebbenden bij activiteiten over duurzaam en verantwoord investeren.

Het Handvest werd begin 2023 gepubliceerd en is te vinden op de [website](#) van de Bank.

Governance

De informatie en de beslissingen over de integratie van de principes van duurzaam en verantwoord investeren worden op verschillende niveaus van de Bank gedeeld en besproken. De pijlers en doelstellingen van het Handvest werden bijvoorbeeld uitgewerkt met de input van de medewerkers en de hogere kaderleden van de Bank. Het Beleggingscomité bekrachtigde vervolgens het Handvest, dat daarna door het Directiecomité werd goedgekeurd. Het Beleggingscomité houdt toezicht op de uitvoering van het Handvest en beslist over de tactische aspecten ervan, terwijl het Directiecomité beslissingen neemt over de strategische koers, de pijlers en de doelstellingen van het Handvest.

De teams van het departement Financiële markten zijn verantwoordelijk voor de implementatie van het Handvest en voor de regelmatige controle van de belangrijkste indicatoren. Hun deskundigen brengen ook verslag uit aan het Beleggingscomité en het Directiecomité over de vooruitgang en de uitdagingen, om zo de besluitvorming op de passende niveaus te onderbouwen. Daarbij zorgen de betrokkenheid van de Corporate Social Responsibility (CSR) Board van de Bank, de Climate Hub en het team dat bevoegd is voor de transparantie inzake klimaatgerelateerde rapportage (Task Force on Climate-related Financial Disclosures – TCFD) ervoor dat een coherente aanpak inzake duurzaam en verantwoord investeren kan worden gegarandeerd. De Bank plant het Handvest bovendien regelmatig te herzien en indien nodig bij te werken in lijn met de meest recente inzichten.

Strategie

De integratie van de principes van duurzaam en verantwoord investeren beïnvloedt de strategie en het beheer van de eigen reserves van de Bank. Inzake klimaatverandering heeft de Bank zich in haar

Handvest over duurzaam en verantwoord investeren ertoe verbonden de langetermijndoelstelling van een netto-nuluitstoot van broeikasgassen voor haar geconsolideerde portefeuille te verwezenlijken tegen uiterlijk 2050. Ze heeft zich er ook toe verbonden om geleidelijk tussentijdse klimaatdoelstellingen en benchmarks voor sommige afzonderlijke portefeuilles te bepalen en te publiceren (zie 'Maatregelen en doelstellingen'). Deze verbintenissen hebben rechtstreekse gevolgen voor haar strategie en operationele beheer.

Impact-, risico- en kansenmanagement

De voorbije jaren werden de principes van duurzaam en verantwoord investeren geleidelijk geïntegreerd in het portefeuillebeheer van de Bank.

In het kader van haar diversificatiestrategie belegt ze sinds 2004 een deel van haar eigen reserves in bedrijfsobligaties die meer mogelijkheden bieden om de criteria van duurzaam en verantwoord investeren toe te passen dan overheidsobligaties, die traditioneel een zeer groot deel van de balans van de meeste centrale banken uitmaken. Zo heeft de Bank emittenten uitgesloten die de niet-financiële gevolgen van hun activiteiten onvoldoende in aanmerking nemen.

Sinds 2019 belegt de Bank in aandelen, waardoor ze de nadruk blijft leggen op de diversificatie en integratie van de ESG-criteria. Vanaf het begin heeft ze het passieve beheer van haar aandelenportefeuille overgedragen aan een extern fondsbeheerder, die de opdracht heeft om op basis van een benchmark te beleggen in bedrijven die specifieke ESG-normen naleven. In 2023 besloot de Bank deze benchmark te wijzigen naar een klimaattransitiebenchmark van de Europese Unie (*EU Climate Transition Benchmark*). Hierbij worden de onderliggende activa zo geselecteerd, gewogen of uitgesloten dat de benchmarkportefeuille een traject van decarbonisatie volgt. Deze beslissing zal in 2024 worden uitgevoerd.

In 2021 stelde de Bank een portefeuille samen waarin uitsluitend wordt belegd in "thematische" of gelabelde obligaties, zoals groene, sociale en duurzame obligaties. In 2022 bereikte de nominale investeringswaarde van deze portefeuille het doel van USD 1 miljard. Deze specifieke subportefeuille speelt een niet te verwaarlozen rol bij de uitvoering van het Handvest over duurzaam en verantwoord ondernemen. Door te beleggen

in gelabelde activa helpt de Bank de transitie naar een klimaatneutrale, duurzame en inclusieve economie te financieren. Deze obligaties worden door ondernemingen, overheden en supranationale instellingen uitgegeven om projecten van ecologisch of sociaal belang te financieren. Daartoe belegt de Bank in obligaties die in overeenstemming zijn met de internationale standaarden, waarbij een derde partij die naleving controleert, zoals de principes van de International Capital Market Association. De aankoop van die effecten ondersteunt ook de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de VN. Eind 2023 had de Bank ongeveer 12,3% van haar geconsolideerde portefeuille in die gelabelde activa belegd. Dat aandeel zal nog toenemen.

De duurzaamheidsinspanningen van de Bank gaan verder dan het beheer van de eigen portefeuilles. Zo werd ze in 2022 geselecteerd als de centrale effectenbewaarinstantie voor het Next Generation EU-programma (NGEU), waarvan wordt verwacht dat het tegen 2026 een totale waarde van € 800 miljard bereikt en dat ernaar streeft om 30% groene obligaties uit te geven. De Bank zal in haar effectenafwikkelingssysteem bovendien nog steeds geen kosten aanrekenen voor de uitgifte van groene, sociale en duurzame obligaties ter financiering van investeringen die bevorderlijk zijn voor het milieu en de samenleving. Deze vrijstelling van uitgiftekosten levert ook voordeel op voor het NGEU-programma.

Maatstaven en doelen

Transparantie inzake broeikasgasemissies is essentieel in de transitie naar een klimaatneutrale economie. Zoals hierboven toegelicht, verstrekt de Bank informatie, met inbegrip van de maatstaven en doelen, over de broeikasgasemissies die verbonden zijn aan de niet-monetairbeleidsp portefeuilles.

Sinds 2023 publiceert de Bank elk jaar (op basis van de cijfers van het voorgaande boekjaar) een [klimaatgerelateerde rapportage](#) voor de niet-monetairbeleidsp portefeuilles. Die publicatie zorgt voor klimaatgerelateerde transparantie en licht het publiek in over de rol die klimaatgerelateerde risico's spelen in het portefeuillebeheer van de Bank. Als onderdeel van dit verslag biedt het hoofdstuk over de belangrijkste indicatoren en de doelstellingen van de Bank een concrete beoordeling van de gevolgen van haar beleggingen voor het klimaat en de stand van zaken van de langetermijndoelstelling om klimaatneutraliteit te verwezenlijken voor de geconsolideerde portefeuille (tegen ten laatste 2050). De Bank verbindt zich er ook toe om geleidelijk tussentijdse klimaatdoelstellingen te bepalen en te publiceren voor geselecteerde afzonderlijke portefeuilles en hun benchmarks. Volgend op de beslissing om de benchmark van de aandelenportefeuille te veranderen naar een klimaattransitiebenchmark van de Europese Unie, heeft de Bank ook een tussentijdse klimaatdoelstelling gezet voor deze extern beheerde portefeuille: de Bank streeft ernaar de CO₂-voetafdruk van deze portefeuille met 50% te verminderen tegen 2030 in vergelijking met 2021.

De jaarlijkse klimaatgerelateerde rapportage wordt op basis van de aanbevelingen van de Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) opgesteld. De TCFD is een internationale organisatie die werd opgericht door de Raad voor Financiële Stabiliteit (Financial Stability Board). Alle centrale banken van het Eurosysteem publiceren de klimaatgegevens van hun beleggingen eenvormig op basis van die aanbevelingen. De Bank heeft ook aanbevelingen geïntegreerd van het *Network for Greening the Financial System* (NGFS).

De onrechtstreeks door de beleggingen van de Bank gefinancierde broeikasgasemissies vervolledigen de informatie over de emissies die uit haar eigen activiteiten voortvloeien.

Het klimaatgerelateerde verslag van de Nationale Bank

De Bank maakt informatie over klimaatverandering openbaar omtrent vier aspecten van de portefeuilles die ze zelf beheert. De reikwijdte van dit verslag is beperkt tot de beleggingsportefeuilles die geen deel uitmaken van het monetair beleid. De bank verstrekt informatie over:

1. **Governance:** de governance van de organisatie rond klimaatgerelateerde risico's en kansen.
2. **Strategie:** de huidige en potentiële invloeden van klimaatgerelateerde risico's en kansen op de activiteiten, de strategie en de financiële planning van de organisatie.
3. **Risicobeheer:** de processen die de organisatie gebruikt om klimaatgerelateerde risico's vast te stellen, te beoordelen en te beheren.
4. **Indicatoren en doelstellingen:** de indicatoren en doelstellingen die worden gebruikt om relevante klimaatgerelateerde risico's en kansen te beoordelen en te beheren.

De hierbij openbaar gemaakte indicatoren omvatten de emissies die de Bank als activa-eigenaar heeft gefinancierd. Deze emissies zijn een specifiek onderdeel van de zogeheten scope 3-emissies van de Bank. Deze emissies zijn dus complementair aan de informatie over de uitstoot door de eigen werkzaamheden van de Bank.

2.1.6 Verduurzaming overheidsopdrachten en fair trade

Strategie

De Bank zet zich in voor het verkleinen van haar ecologische voetafdruk door duurzaamheid te integreren in haar aankopen in het kader van overheidsopdrachten. Dit gaat veel breder dan enkel klimaatverandering. In praktijk betekent dat rekening houden met:

- Aan- of afwezigheid van giftige stoffen
- Luchtkwaliteit
- Uitstoot van broeikasgassen en vervuulende stoffen
- Kwaliteit en verbruik van water
- Energie- en materiaalverbruik
- Bodemkwaliteit
- Overlast (geur, licht, geluid)
- Biodiversiteit
- Ruimtegebruik en mobiliteit

De aanvragende dienst is uiteindelijk verantwoordelijk voor de technische vereisten, selectie- en toewijzingscriteria, en voor het volledige bestek, in overeenstemming met de wettelijke bepalingen wat betreft overheidsopdrachten en de interne regels van de Bank.

De Bank streeft er ook naar om het aandeel van producten met een fairtradelabel in het totale intern geconsumeerde assortiment te vergroten. Onder 'fair trade' verstaan we gegarandeerde, faire minimumprijzen en criteria voor ecologische landbouwmethoden en arbeidsvoorwaarden.

Impact-, risico- en kansenmanagement

Duurzame overheidsopdrachten

Om overheidsopdrachten te verduurzamen, volgt de Bank de best practices en aanbevelingen van de ECB, waarbij de focus ligt op producten met het

grootste potentieel voor milieuvordelen en -impact. Voorbeelden daarvan zijn kantoor materiaal, IT-materiaal, schoonmaakdiensten, catering, renovatie van gebouwen of vervoersmiddelen. Bij de aankoop van werken of leveringen met specifieke milieukeurmerken kan de Bank, mits voldaan aan de wettelijke voorwaarden, vragen, of in sommige gevallen eisen, dat leveranciers beschikken over een duurzaamheidslabel of keurmerk.

Waar mogelijk geeft de Bank de voorkeur aan technische uitsluitingsclausules in specifieke bestekken, eerder dan voor de kwaliteit punten toe te kennen voor duurzaamheid.

Het doel is om de eisen in de loop der jaren te versterken, rekening houdend met ontwikkelingen op het gebied van wetgeving en technologie. Medewerkers van de aankoopdienst en collega's betrokken bij aanbestedingen krijgen het verzoek om een opleiding in duurzaam aankoopbeleid te volgen.

Wat de bredere dimensie van duurzaamheid betreft, streeft de Bank ernaar om, waar mogelijk, opdrachten voor te behouden voor maatwerkbedrijven en ondernemers die de sociale en professionele integratie van kansarmen of personen met een handicap bevorderen.

Fair trade

Alle warme dranken die medewerkers uit de automaten kunnen halen (koffie, thee en chocolademelk) zijn fairtradedranken. Tijdens evenementen die in de NBB-gebouwen georganiseerd worden, wordt steeds meer gebruik gemaakt van fairtradedranken.

Het bedrijfsrestaurant gebruikt waar mogelijk lokale, biologische en fairtrade producten. Het zet ook in op seizoensfruit en -groenten en er is een ruim aanbod van vegetarische gerechten.

De openbare aanbesteding voor catering bevat een specificatie voor fair trade.

Maatstaven en doelen

Duurzame overheidsopdrachten

- Tegen 2025 moet minstens 75 % van de aankopers en experts op het gebied van overheidsopdrachten van de aankoopdienst, in de afgelopen drie jaar een opleiding in duurzaamheid hebben gevolgd.
- Tegen 2025 moet minstens 75 % van de aanbestedingen worden behandeld door een technisch leidinggevende, die in de afgelopen drie jaar een opleiding in duurzaamheid heeft gevolgd.
- Jaarlijks wordt het aandeel (in €) van de toegekende overheidsopdrachten die potentieel duurzaam zijn, en die daadwerkelijk duurzaamheidselementen bevatten, geëvalueerd. De doelstelling is dat dit aandeel een positieve trend vertoont door de jaren heen.

Fair trade

- Sinds 2022 worden de inspanningen van de Bank erkend met een Fairtrade@Work-Award.
- Het bedrijfsrestaurant van de Bank heeft al enkele jaren het 'Good Food'-label (twee van de drie vorken), een erkenning voor het gebruik van lokale, biologische en fairtradeproducten, het aanbieden van seizoensfruit en -groenten, en vegetarische gerechten.

2.1.7 Veerkracht van het financiële systeem en prijsstabiliteit

Klimaatverandering en de overgang naar een koolstofneutrale economie beïnvloeden enkele basisopdrachten van de Bank, zoals het handhaven van prijsstabiliteit als centrale bank en het waarborgen van financiële stabiliteit als toezichthouder. Om deze taken effectief te vervullen, is het van groot belang om de impact en de risico's voor het financiële systeem en de bredere economie in kaart te brengen, te begrijpen en te beheren. Door de bijdrage aan kennis en data die de Bank hierbij levert, kan ze ook een positieve maatschappelijk impact hebben inzake klimaatverandering.

Governance

In 2021 werd een interne, overkoepelende Climate Hub opgericht, met als doel de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen afdelingen over klimaatverandering en duurzame financiering te bevorderen. Deze hub, samengesteld uit experts van verschillende

afdelingen, vergadert op kwartaalbasis. Hij analyseert ontwikkelingen en communiceert relevante informatie aan het hogere management van de Bank en aan het brede publiek.

Strategie

Hoewel de ernst en tijdspanne van de klimaatopwarming onduidelijk zijn, merken we de gevolgen nu al. We worden steeds vaker geconfronteerd met periodes van droogte, intense regenval en overstromingen. In welke mate we met deze gevolgen in de toekomst te maken zullen krijgen, hangt af van de acties die we vandaag ondernemen om klimaatverandering tegen te gaan.

Als we onvoldoende en te traag actie ondernemen en de transitie te traag gaat, zullen we meer geconfronteerd worden met de effecten van klimaatverandering, zoals fysieke risico's.

Als de transitie naar een duurzamere samenleving te abrupt plaatsvindt, kan dat ook aanzienlijke verliezen

veroorzaken, door abrupte structurele veranderingen in de economie. Dit staat bekend als het transitierisico. Hoe langer we wachten met actie, hoe ingrijpender deze acties zullen moeten zijn om de gestelde doelen te bereiken, en dus hoe groter het transitierisico.

Omdat financiële instellingen betrokken zijn bij economische actoren zoals bedrijven en huishoudens, zullen ze meer risico's ervaren als klimaatgerelateerde risico's zich voordoen. Dat kan leiden tot verschillende soorten risico's, waaronder krediet-, markt- en reputatierisico voor financiële instellingen.

Het transitierisico verbonden aan vastgoedblootstellingen wordt als belangrijkste klimaatgerelateerde risico beschouwd voor Belgische banken. Dat is te wijten aan de hoge uitstoot van het gebouwenpark en de aanzienlijke blootstelling van de banken aan vastgoed.

Klimaatrisico kan inflatie beïnvloeden, zowel door fysieke klimaatimpact als door transitierisico. In het kader van prijsstabiliteit verwijst de term 'transitierisico' naar het feit dat bedrijven en activa die broeikasgassen produceren, mogelijk waarde verliezen als het klimaatbeleid strenger wordt. Dat is zeker het geval in de Europese Unie, die streeft naar klimaatneutraliteit tegen 2050 en hiervoor een volledige klimaatwetgeving heeft aangenomen. Als centrale bank is het belangrijk om de impact van klimaatrisico's te bestuderen in het kader van haar belangrijkste taken.

Met het klimaatveranderingsactieplan van juli 2021 heeft de ECB besloten om klimaatverandering op te nemen in verschillende van haar kernwerkzaamheden, waaronder het monetair beleid. Hoewel er overeenstemming is dat het klimaatrisico serieus moet worden genomen, is er nog onzekerheid over welke

specifieke instrumenten de centrale bank moet inzetten. Ook is het nog niet duidelijk op welke manier ze dat moet doen, om zo klimaatbeleidsinstrumenten van fiscaal en milieubeleid, zoals een koolstofbelasting, aan te vullen.

Impact-, risico- en kansenmanagement

Energie-efficiëntie is aangewezen als een belangrijk risico voor zowel de waarde van vastgoed als het onderpand van hypotheekleningen. Het kan ook invloed hebben op de terugbetalingscapaciteit van mensen met hypotheekleningen. Daarom publiceerde de Bank eind 2020 een circulaire waarin financiële instellingen werden gevraagd informatie over het EPC van vastgoedblootstellingen op te vragen en hiermee rekening te houden in hun risicobeheer. Vanaf 2021 moeten financiële instellingen ook deze informatie rapporteren aan de Bank voor nieuwe residentiële hypotheekleningen.

In 2022 heeft de Bank de minder belangrijke kredietinstellingen (*Less Significant Institutions*, of LSIs) op de hoogte gebracht dat de verwachtingen over het beheer van klimaat- en milieugerelateerde risico's, zoals vastgelegd door de ECB voor de zeer belangrijke kredietinstellingen (*Significant Institutions*), ook op hen van toepassing zijn. Dat wordt dan wel aangepast aan de aard, omvang en complexiteit van hun activiteiten. Een zelfevaluatie toonde eerder aan dat er nog aanzienlijke tekortkomingen waren. In 2023 heeft de Bank een nieuwe zelfevaluatie gevraagd. Vanaf 2024 zal de beoordeling van het beheer van klimaat- en milieugerelateerde risico's worden opgenomen in de procedure van prudentiële toetsing en evaluatie (*Supervisory Review and Evaluation Process – SREP*) van de LSI.

Op Europees en internationaal niveau nemen de toezichhoudende autoriteiten verschillende initiatieven om klimaat- en milieugerelateerde risico's op te nemen in de verplichtingen voor informatieverstrekking (pijler 3), de beoordeling van ondernemingspecifieke risico's (pijler 2) en de minimale kapitaalvereisten (pijler 1). De Bank heeft hier actief aan bijgedragen.

Het onderzoekswerk van de Bank over klimaat kan globaal in twee categorieën worden ingedeeld. Voor fysiek klimaatrisico is de Bank bezig met het modelleren van langetermijneffecten van

klimaatverandering, en met empirisch onderzoek gericht op Belgische bedrijven om fysieke klimaatrisico's door overstromingen te bestuderen. Wat betreft transitierisico bevindt het werk van de Bank zich op het snijvlak van onderzoek en beleid: begrip van de ontwikkeling van het klimaatbeleid, zowel in de EU als daarbuiten, is cruciaal om een nauwkeurige expertbeoordeling te geven van de richting waarin het klimaatbeleid zal evolueren. Verschillende onderzoeksprojecten lopen om het effect van transitierisico op de Belgische economie beter te begrijpen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van gegevens op het niveau van individuele bedrijven.

Het Climate Dashboard is een essentieel instrument om klimaatgerelateerde impact en risico's in de financiële sector te analyseren en op te volgen.

Bovendien verstrekt het waardevolle informatie aan het brede publiek over de effecten van klimaatverandering en de overgang naar netto nul emissies op zowel de economie als het financiële systeem.

De Bank droeg ook bij aan de verdere ontwikkeling van experimentele klimaatindicatoren of-maatstaven voor de financiële sector. Die indicatoren worden [door de ECB gepubliceerd](#) en geven informatie over de klimaatrisico's die financiële instellingen lopen, via de effecten en kredieten van de bedrijven die ze in portefeuille hebben. Deze indicatoren zijn het begin van een actieplan voor de bekendmaking van geharmoniseerde financiële klimaatgegevens. De indicatoren zullen in de komende jaren verder worden verfijnd en uitgebreid in samenwerking met de nationale centrale banken en de ECB.

Maatstaven en doelen

De Bank heeft geen kwantitatieve doelstellingen op dit domein, maar streeft ernaar om kwalitatieve output te divulgeren in de vorm van een Climate Dashboard. Het is een verzameling van informatie en indicatoren met betrekking tot klimaatverandering en duurzame financiën die de Bank regelmatig bijgewerkt – de [meest recente versie](#) dateert van juli 2023. Het is geschreven in toegankelijke taal en deels gebaseerd op de eigen bronnen.

De vier kernboodschappen van het Climate Dashboard zijn:

- De mondiale uitstoot van broeikasgassen neemt verder toe, wat het onwaarschijnlijk maakt dat we de opwarming van de aarde kunnen beperken tot 1,5°C ;
- Een koolstofprijs is van cruciaal belang om de relatieve prijzen te veranderen ;
- De macro-economische kosten van de transitie naar klimaatneutraliteit zijn beheersbaar ;
- Energie-inefficiëntie van vastgoed is de belangrijkste bron van transitierisico voor de Belgische financiële sector

2.2 Materiaalgebruik en circulaire economie

2.2.1 Materiaalgebruik

Bankbiljetten

Meer dan 95 % van de CO₂-uitstoot die voortkomt uit de aankoop van materialen door de Bank, is te wijten aan haar opdracht binnen het Eurosysteem, om eurobankbiljetten uit te geven (zie ook hierboven). Voor de berekening van haar *corporate carbon footprint* wordt alleen rekening gehouden met de hoeveelheden katoenpapier en inkten. Andere materialen in kleinere hoeveelheden, zoals folie en draad, worden niet meegenomen.

De ECB en het Eurosysteem spannen zich in om de ecologische impact van de uitgifte van bankbiljetten te verminderen, vooral door verduurzaming van de gebruikte materialen. In 2022 was ongeveer 85 % van de katoenvezels die gebruikt werden voor het produceren van eurobankbiljetpapier, afkomstig van milieuvriendelijke en sociaal verantwoorde bronnen.

De ECB is vastberaden om het aandeel van duurzaam katoen in eurobankbiljetpapier tegen eind 2023 te verhogen naar 100 %¹. Inkten op water- of oliebasis en oplosmiddelhoudende inkten worden zoveel mogelijk vermeden.

Kantoorartikelen en meubilair

De Bank streeft ernaar om de voorraden kantoorbenodigdheden aanzienlijk te verminderen en houdt bij de aankoop van nieuwe kantoorartikelen rekening met duurzaamheid (zie section 2.1.6 Duurzaam aankoopbeleid).

De hoeveelheid aangekocht printpapier is sterk teruggedrongen door het aantal printers te verminderen, centrale printcorners in te richten,

¹ Zie ECB environmental statement 2023, [hier](#) consulteerbaar, en het rapport Environmental Footprint study of euro banknotes as a payment instrument, gepubliceerd op 11 december 2023, [hier](#) consulteerbaar.

bewustmakingscampagnes te organiseren en te investeren in digitalisering. Hiervoor is een transversaal 'paperless' project opgezet, met als doel het papierverbruik drastisch te verminderen.

2.2.2 Circulaire economie

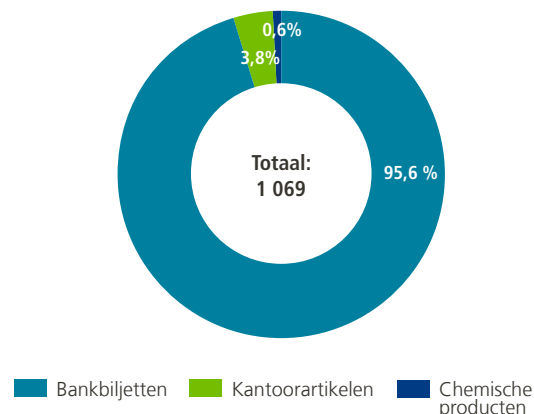
Strategie

De Bank betracht waar mogelijk bij te dragen aan de circulaire economie. Dit is vooral zichtbaar in haar IMMO-beleid, bij het herinrichten van werkplekken en het circulair gebruik van afgedankt materiaal.

Impact-, risico- en kansenmanagement

Bij de renovatiewerken richt de Bank zich op een 'futureproof' aanpak, zowel in de opbouw als de afbraak. Er wordt zoveel mogelijk gebruikgemaakt van verplaatsbare systemen voor vloeren, wanden en plafonds die later hergebruikt kunnen worden. Ook worden technieken toegepast die flexibiliteit in het gebruik en verbruik van ruimtes mogelijk maken, alsook wat betreft de inzet van materialen. Tijdens de uitvoering van de werken wordt bovendien gestreefd naar het minimaliseren van afvalproductie. Zo is er bijvoorbeeld 700 ton gerecupereerde damwanden gebruikt op de locatie van het nieuwe cashcenter.

CO₂-uitstoot aangekocht materiaal 2022
(in ton CO₂, per emissiebron)

Bij het vernieuwen van kantoor materiaal krijgt het merendeel van het afgeschreven meubilair een tweede leven via samenwerking met non-profitorganisaties.

Afgeschreven IT-materiaal krijgt eveneens een tweede leven: het wordt verkocht aan personeelsleden, hergebruikt door de leasemaatschappij of verkocht via een 'broker'. Sommige items worden gedoneerd aan non-profitorganisaties die zich inzetten voor digitale inclusie.

Overschotten van het bedrijfsrestaurant worden geschonken aan een liefdadigheidsinstelling.

Financiële ondersteuning van maatschappelijk waardevolle projecten

Door middel van haar mecenaatswerking ondersteunt de Bank een aantal concrete projecten rond duurzame ontwikkeling en circulaire economie. Voorbeelden hiervan:

VELO combineert dienstverlening op het gebied van duurzame mobiliteit en hergebruik van fietsonderdelen met het activeren van personen die moeilijk toegang krijgen tot de reguliere arbeidsmarkt. De Bank steunde een opleiding tot fietshersteller, die een tiental personen per jaar een beter perspectief biedt op duurzame integratie in de arbeidsmarkt.

retrival

Retrival combineert selectieve afbraak en circulair gebruik van bouwmaterialen met opleiding en duurzame activering van kortgeschoolden. De Bank ondersteunde de standaardisatie en certificering van de vorming tot circulaire afval-verwerk(st)er, wat de erkenning van deze vaardigheden in de gehele sector zou moeten vergemakkelijken en zo bijdraagt aan het verduurzamen van de economie.

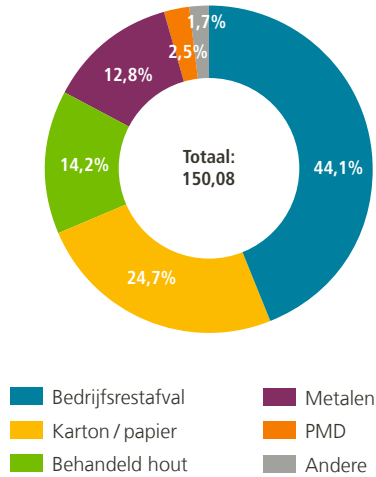
GOODS TO GIVE

Goods to Give verzamelt onverkochte non-food producten uit de bedrijfsweld en verdeelt deze aan mensen in nood. Met deze circulaire aanpak wordt verspilling voorkomen en bijgedragen aan de strijd tegen armoede.

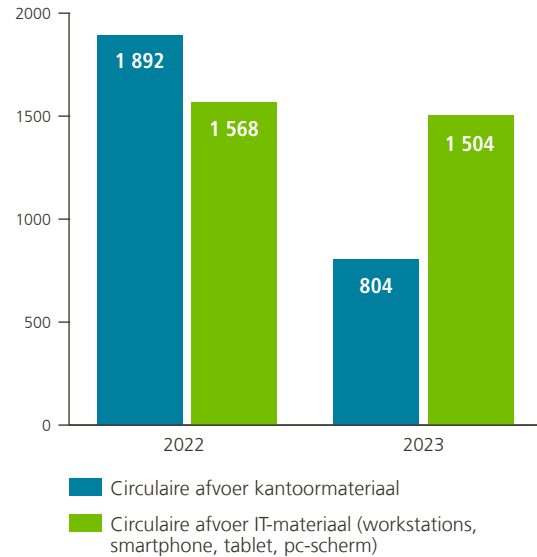
Maatstaven en doelen

Afvalproductie 2022

(in ton)

Circulair hergebruik kantoor- en IT-materiaal

2.3 Andere thema's

De impact van de Bank op andere thema's binnen milieu-informatie, evenals de bijbehorende risico's en kansen, worden als niet materieel beschouwd. Het thema 'water en mariene hulpbronnen' (standaard *ESRS E3*) is niet relevant voor de Bank. Dat geldt ook voor 'verontreiniging' (*ESRS E2*), sinds de sluiting van de drukkerij.

Het thema 'biodiversiteit en ecosystemen' (*ESRS E4*) heeft enige relevantie, maar is nog niet voldoende ontwikkeld om er uitgebreid over te rapporteren.

De Bank zal deze thema's in de komende jaren blijven onderzoeken vanuit het dubbele materialiteitsperspectief. Naarmate ze verder ontwikkelen en meer gegevens beschikbaar worden, zal er in de rapportages uitgebreider op worden ingegaan.

12 300 m²

van 'groene' gordel van gras en bomen

117 bomen

geplant van 5 verschillende inheemse soorten

130 m

hagen en 370 meter defensieve beplanting

5 926 m²

van klimop op de wal en op taluds

15 764 m³

water in de grachten wordt ecologisch gezuiverd

De NBB zet in op meer biodiversiteit in de omgeving van haar gebouwen

De kansen voor meer biodiversiteit in de omgeving van de Bank zullen zich aanbieden vanaf 2025 (het nieuwe cashcenter te Zellik) of 2030 (de gerenoveerde hoofdzetel te Brussel).

In Zellik zijn groenaanplantingen gepland rond het cashcenter. Specifiek gaat het om een 'groene' gordel van gras en bomen (12.300m²), die aansluit bij de groenbeplanting van de omliggende straten. Er worden 117 bomen geplant van 5 verschillende inheemse soorten, 130 meter hagen en 370 meter defensieve beplanting. Ook komt er klimop (1.566 m² op de wal en 4.360 m² op taluds) rondom het gebouw. Het water in de grachten (15.764 m³) wordt ecologisch gezuiverd met rietaanplantingen op drijvende vlonders, in plaats van een pomp- of zuiveringsinstallatie. Daarnaast worden er matten met bloeiende waterplanten in verschillende kleuren aangelegd, met als enige functie het aantrekken van insecten, om zo de biodiversiteit rond de site te verhogen.

Voor de nieuwe hoofdzetel zal de vergroening in vergelijking met het huidige gebouw duidelijk zichtbaar zijn. Het binnenste deel van het bouwblok wordt zoveel mogelijk geopend en er komt een bomentuin, zowel intensieve als extensieve groendaken, en een terrastuin met veel aandacht voor het verhogen van de biodiversiteit.

Sociale informatie

3.1 Eigen personeel

Het thema 'eigen personeel' (standaard *ESRS S1*) is materieel voor de Bank omwille van de invloed ervan op haar medewerkers. Deze invloed is vooral van belang op het gebied van arbeidsvoorwaarden, gelijke behandeling, gelijke kansen en het welzijn van het personeel op de werkvloer. Tegelijk biedt het personeelsbeleid van de Bank in deze domeinen ook de mogelijkheid om risico's te beheersen en kansen te benutten, waardoor haar impact verder kan worden vergroot.

Algemene strategie Human resources

Met haar HR-strategie streeft de Bank ernaar om een aantrekkelijke werkgever te zijn voor zowel huidige als toekomstige werknemers. Hiermee wil ze de strategische visie van de Bank ondersteunen door:

- Het aantrekken van de benodigde talenten.
- Het ontwikkelen van de competenties van medewerkers tijdens hun loopbaan.
- Ervoor te zorgen dat medewerkers op een correcte manier beloofd worden voor hun prestaties.

- Te zorgen dat medewerkers met respect behandeld worden.

Werken voor de Bank betekent een bijdrage leveren aan het algemeen belang. Dit is een belangrijke troef in de *war for talent*. Een goed uitgewerkte duurzaamheidsstrategie kan deze aantrekkelijkheid nog verder vergroten.

Binnen het HR-departement zijn de diverse strategische projecten voornamelijk gericht op:

- Het bevorderen van interne mobiliteit door te investeren in talent- en carrièremanagement, opleiding en ontwikkeling voor alle medewerkers.
- Het ondersteunen van de prestaties van de medewerkers en daarmee ook de organisatie.
- Leiderschapsontwikkeling, zodat leidinggevendenden beschikken over de juiste competenties om een team effectief te leiden.
- Zorgen dat elk team de waarden van de Bank begrijpt en ze in praktijk brengt.

- Het behouden van de aantrekkingskracht als werkgever, door het versterken van het werkgeversmerk van de Bank ('*employer branding*').
- Begeleiding bij grote veranderingsprojecten binnen de Bank.
- Zorgen dat medewerkers zich goed voelen, betrokken zijn en zich veilig weten, zodat iedereen actief kan bijdragen aan het werken en samenleven bij de Bank.

3.1.1 Arbeidsvoorwaarden

Strategie

De Bank heeft hoogopgeleide en soms gespecialiseerde professionals nodig om haar taken te vervullen, en deze profielen zijn vaak zeer gewild in de sector. Er bestaat een risico dat de Bank moeite heeft om haar vacatures tijdig in te vullen en/of bestaande werknemers te behouden. Het vertrek van medewerkers, vrijwillig of door pensionering, brengt ook risico's met zich mee, zoals het verlies van ervaring en knowhow.

Om haar aantrekkelijkheid als werkgever te vergroten, zijn goede arbeidsvoorwaarden een belangrijk strategisch doel voor de Bank. Ze is ervan overtuigd dat het aanbieden van goede arbeidsvoorwaarden bijdraagt aan het optimaliseren van de prestaties van haar medewerkers.

Goede arbeidsvoorwaarden op zich zijn niet voldoende om aantrekkelijk te blijven en een verschil te maken. Het HR-beleid moet meebewegen met maatschappelijke ontwikkelingen, inspelen op behoeften, kansen identificeren en risico's beheren. Kortom, het is essentieel om de arbeidsvoorwaarden tijdig te moderniseren.

Impact-, risico- en kansenmanagement

Met de hierboven beschreven context in gedachten, zijn dit de arbeidsvoorwaarden die het meest relevant zijn voor de Bank:

a. Werkzekerheid

Binnen het paritair comité Openbare Kredietinstellingen waarvan de Bank deel uitmaakt, is een sector-cao afgesloten die het behoud van werkzekerheid benadrukt. Dat betekent dat de Bank zich inzet voor de opleiding en training van haar personeel en streeft naar interne mobiliteit, als bepaalde functies op termijn zouden verdwijnen.

Hierdoor krijgen de medewerkers van de Bank volop mogelijkheden om zich voortdurend bij te scholen en zo de nodige competenties te ontwikkelen om relevant te blijven voor nieuwe functies. In 2023 is binnen het HR-team een Talent- en Carrièremanager aangesteld, die op termijn daarvoor een meer proactieve ondersteuning zal bieden.

b. Flexibele werktijden

De meeste medewerkers hebben een variabel werk-schema met uitgebreide glijtijden. Binnen bepaalde grenzen, de zogenaamde glijtijd, kunnen ze zelf kiezen wanneer hun werkdag begint en eindigt.

Er zijn specifieke regelingen voor bijvoorbeeld prestaties tijdens ongebruikelijke uren en overuren, waarbij flexibiliteit centraal staat.

Bovendien biedt het kader voor hybride werken (zie verder: Een goede werk-privébalans) ook veel flexibiliteit.

c. Verloning

De Bank zorgt ervoor dat al haar werknemers een, volgens toepasselijke benchmarks, leefbaar en marktconform loon krijgen en biedt aantrekkelijke sociale voordelen aan. Ze neemt regelmatig deel aan externe salarisonderzoeken om eventueel bij te sturen.

d. Sociale dialoog en vrijheid van vereniging

De Bank streeft naar een constructieve dialoog met haar werknemersorganisaties, in de Ondernemingsraad, het Comité voor Preventie en Bescherming op het werk, en de regelmatig georganiseerde syndicale contactvergaderingen. Tijdens deze overlegmomenten beantwoordt de Bank uitgebreid de vragen van de personeelsvertegenwoordiging en geeft ze uitleg bij relevante projecten of dossiers.

De Bank respecteert daarbij de regelgeving en ondersteunt de werking van de personeelsvertegenwoordiging door hen de nodige werkingsmiddelen te verschaffen, zoals faciliteiten (lokalen en vergaderzalen)

en een informatiekanaal op het intranet. Daarnaast krijgen personeelsleden vrijstelling voor syndicale activiteiten binnen of buiten de Bank.

Naast de formele dialoogmomenten zijn er ook tal van informele interactiemomenten met de personeelsvertegenwoordiging.

Enkele jaren geleden heeft de Bank een netwerk van Diversity Ambassadeurs opgericht, bestaande uit personeelsleden die zich bezighouden met diversiteits- en inclusie thema's. Iedere werknemer kan zich hiervoor kandidaat stellen, waarbij wordt gewaakt over een representatieve samenstelling voor de personeelspopulatie van de NBB. De activiteiten van de Diversity & Inclusion Council worden gecoördineerd door de Diversity Manager van de Bank. Op regelmatige tijdstippen voeren de leden ook gesprekken met de gouverneur en senior managers.

e. Collectieve onderhandelingen, inclusief cao-dekkingsgraad werknemers

De Bank streeft er altijd naar om op een constructieve manier tot gezamenlijke akkoorden te komen met de personeelsvertegenwoordiging, zelfs op terreinen waar dit strikt genomen niet verplicht is. Voor belangrijke dossiers of onderhandelingen worden speciale paritaire werkgroepen opgericht om tot een collectieve arbeidsovereenkomst te komen. Binnen de Bank zijn talrijke cao's afgesloten met de personeelsvertegenwoordiging, over specifieke doelgroepen of het voltallige personeel.

Daarnaast is de Bank actief lid van het paritair comité van de Openbare Kredietinstellingen, waar tweejaarlijks een sector-cao wordt onderhandeld.

f. Sociale bescherming

Al de werknemers van de Bank genieten sociale bescherming tegen inkomensverlies als gevolg van grote levensgebeurtenissen zoals ziekte, werkloosheid, te beginnen vanaf wanneer de eigen werknemer voor de onderneming werkt, arbeidsongevallen en niet-aangeboren beperking, ouderschapsverlof en pensioen.

g. Een goede balans tussen werk en privé

Werknemers die dat wensen, hebben de mogelijkheid om deeltijds te werken, loopbaanonderbreking te nemen of gebruik te maken van flexibele arbeidsregelingen. In de afgelopen jaren is de flexibiliteit, voor zowel junior als senior functies, uitgebreid om tegemoet te komen aan maatschappelijke ontwikkelingen die alle medewerkers ten goede komen.

Personeelsleden kunnen telewerken als hun functie dit toelaat. De regel is dat ze gedurende 50% van hun arbeidstijd, op kwartaalbasis, op de werkplek in Brussel werken. Beperkt telewerken vanuit het buitenland is ook toegestaan. Meer dan 50% werken op locatie bij de Bank blijft een optie, bijvoorbeeld voor medewerkers wiens thuishkantoor niet de beste omgeving is.

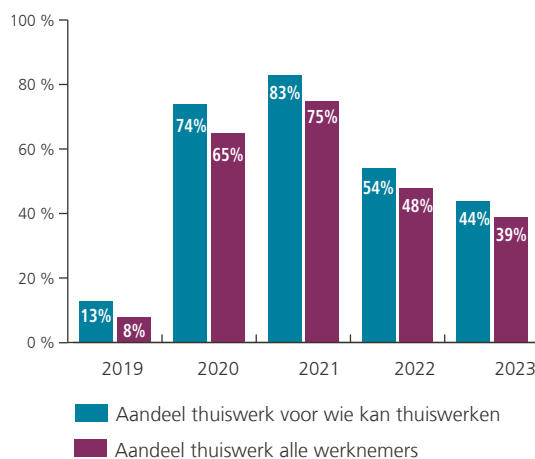
Om de hybride werktijdregeling efficiënt en duurzaam te laten verlopen, wordt van leidinggevenden gevraagd om goede teamafspraken te maken samen met hun teamleden, waarbij ook wordt ingezet op bewustmaking. Thema's zoals deconnectie, sociale

cohesie en opleiding van nieuwe collega's, krijgen speciale aandacht.

Een belangrijk instrument om de balans tussen werk en privé te evalueren en eventuele pijnpunten te identificeren, is een (anonieme) personeelsenquête. Zo kwam bijvoorbeeld in 2023 de moeilijkheid van het loskoppelen na de werkdag naar voren als één van de werkpunten.

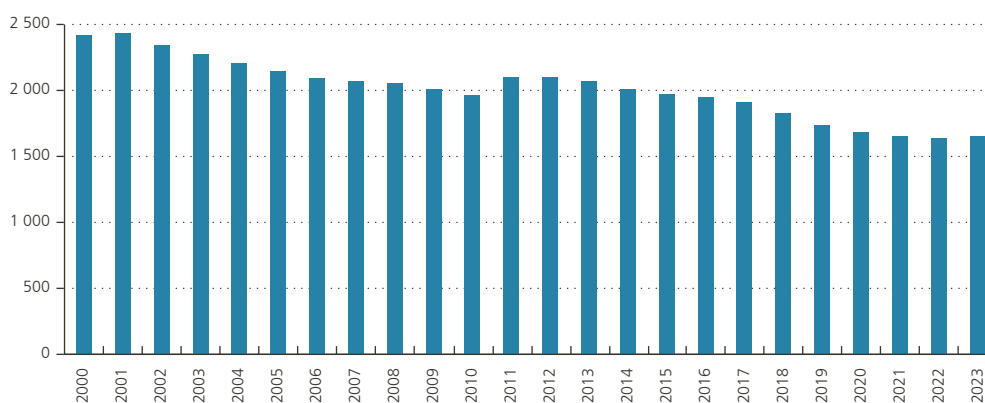
Maatstaven en doelen

Thuiswerk

Verloop personeelsbestand van de Bank

(aantal VTE per jaar)

Aantrekkelijke werkgever

Het beste bewijs van de inspanningen die de Bank doet om een aantrekkelijke werkgever te zijn, is het feit dat ze erin slaagt haar vacatures in te vullen in tijden van grote krapte op de arbeidsmarkt. De resultaten van de jaarlijkse 'employer brand'-studie van Randstad bevestigen dat. In de meest recente ranglijst stond de Bank op de vijfde plaats van de 182 deelnemende bedrijven in België met meer dan 1000 werknemers, na een zesde en zestiende plaats in voorgaande jaren. Vooral op het gebied van verloning, werkzekerheid en work-lifebalance scoorde de NBB uitstekend.

3.1.2 Gelijke behandeling en gelijke kansen voor iedereen

Strategie

De samenleving verandert voortdurend. Om mee te kunnen evolveren, heeft de Bank alle talenten nodig. Het omarmen van verschillen en aanbieden van gelijke kansen, leiden tot een open en inclusieve bedrijfscultuur. Een cultuur van inclusie maakt het voor iedereen, ongeacht de achtergrond, mogelijk om bij te dragen aan de doelstellingen van de Bank. Diverse achtergronden brengen nieuwe perspectieven met zich mee en vergroten collectieve intelligentie en innovatiekracht.

De komende jaren gaan veel collega's op pensioen. Het is een van de opdrachten van de Bank om nieuwe talenten aan te trekken, een kans om nieuwe gezichten te verwelkomen en voor meer diversiteit te zorgen. Om een betere vertegenwoordiging van vrouwen en meer diversiteit in het algemeen op alle niveaus te bevorderen, zijn doelgerichte acties nodig. Enkel zo kunnen we maatschappelijke vooroordelen

wegwerken, die wervings- en promotieprocessen kunnen beïnvloeden.

Gezien haar missie en maatschappelijke verantwoordelijkheid, moet het personeelsbestand van de Bank een afspiegeling van de maatschappij zijn. Zonder een uitgewerkt diversiteits- en inclusiebeleid, loopt ze het risico haar geloofwaardigheid en reputatie in gevaar te brengen.

De reputatie van de NBB loopt ook risico door het gebrek aan vertegenwoordiging van vrouwelijke sprekers en sprekers uit minderheidsgroepen, op evenementen die door de Bank georganiseerd worden.

Impact-, risico- en kansenmanagement

a. Gendergelijkheid en gelijke beloning bij gelijkwaardig werk

Het huidige beloningssysteem is voornamelijk gebaseerd op anciënniteit en laat geen ruimte voor loon-differentiatie op basis van geslacht. De NBB houdt

de statistieken over promoties nauwlettend in de gaten, om mogelijke verschillen in carrièreprogressie te identificeren.

Variabele verloningen zijn beperkt, maar beoordelingen en bonussen die ervan aan de basis liggen, worden jaarlijks statistisch geanalyseerd om gendergelijkheid te waarborgen

Ten slotte tracht de Bank ambitieus vrouwelijk talent te identificeren en aan te moedigen om zich kandidaat te stellen voor interne vacatures.

b. Opleiding en ontwikkeling vaardigheden

De Bank stimuleert nieuwkomers én ervaren collega's om zich bij- of om te scholen. Dit gebeurt via interne opleidingen, externe cursussen en het toekennen van educatief verlof. De Bank onderschrijft het streven naar vijf opleidingsdagen per jaar per medewerker, zoals bepaald in de wetgeving over werkbaar en wendbaar werk.

Om adequaat in te spelen op nieuwe ontwikkelingen die relevant zijn voor de Bank, is het opleidingsaanbod de afgelopen jaren uitgebreid. Voorbeelden hiervan zijn trainingen rond digitale wendbaarheid en innovatie. Het leerproces heeft ook een ingrijpende vernieuwing ondergaan door de toevoeging van e-learningmodules en de inzet van 'blended' trajecten. Hierbij maken zowel klassikale lessen als zelfstudie,

intervisie en e-learning deel uit van het leerpakket. De traditionele lunchcauseriën om een breed publiek te bereiken, zijn in een nieuw jasje gestoken en kunnen nu ook live op afstand bijgewoond worden. In samenwerking met de digicoaches wordt er actief ingezet op diverse manieren om de digitale vaardigheden van de medewerkers te verbeteren.

Voor de Bank is de ontwikkeling van vaardigheden een inclusief proces dat zich uitstrekt over generaties en gericht is op de huidige én toekomstige job. Samenwerking en uitwisseling zijn tweerichtingsverkeer, waarbij niet alleen oudere werknemers jongere begeleiden, maar waar ook sprake is van reverse mentoring, bijvoorbeeld op het gebied van digitalisering.

c. Werkgelegenheid voor en inclusie van mensen met een handicap

Mensen met een handicap hebben recht op dezelfde kansen om werk te vinden en een carrière op te bouwen binnen de Bank. Dit inclusiviteitsbeleid richt zich niet enkel op nieuwe werknemers: ook bestaande werknemers kunnen gedurende hun loopbaan met een beperking te maken krijgen, aangezien meer dan 80% van handicaps tijdens het leven ontstaan.

De Bank onderneemt actief stappen om zowel materiële als psychologische barrières weg te nemen, of het nu gaat om HR-processen, ondersteuning door

de preventiedienst, de inrichting van gebouwen of IT-ondersteuning.

Om hun ambities te kunnen waarmaken, is het ook van essentieel belang dat collega's met een handicap toegang hebben tot alle nodige informatie en steun krijgen van iedereen die ze in de loop van hun carrière tegenkomen.

Informatie over de faciliteiten die de Bank biedt en over de contactpersonen voor collega's met een handicap, is verzameld op een speciale intranetpagina. Indien nodig kan een coach de werknemer met een beperking begeleiden. Ook collega's en managers die iemand met een handicap in hun team hebben, kunnen ad-hoc ondersteuning ontvangen.

Een interne werkgroep van diversiteitsambassadeurs, IDPB-experten (Interne dienst voor preventie en bescherming op het werk) en Human Resources, houdt zich bezig met bewustmaking en opleiding. In 2023 werden in samenwerking met de vzw DiversiCom diverse initiatie- en simulatieworkshops georganiseerd, waarbij medewerkers zich konden inleven in de situatie van een collega met beperking. Er vond ook een bewustmakings- en informatieworkshop over autisme plaats. Daarnaast deelden enkele collega's met diverse (minder zichtbare) vormen van neurodiversiteit hun ervaringen en legden ze uit hoe hun unieke kenmerken aanleiding kunnen geven tot misverstanden.

d. Diversiteit

De Bank ziet diversiteit als een verrijking. Daarom vormen een open geest en respect twee kernwaarden van de NBB.

Het diversiteits- en inclusiebeleid van de Bank omvat voortdurende inspanningen om bewustmaking te vergroten en de bedrijfscultuur te transformeren.

Bewustmaking:

- Netwerk van diversiteitsambassadeurs: deze volgen opleidingen om de uitdagingen van diversiteit op de werkvloer te begrijpen en organiseren diverse activiteiten.
- Bewustmaking van het management: elke medewerker moet zich een volwaardig lid van zijn/haar team voelen. Dat vraagt engagement van alle teamleiders, op elk niveau. Een module over diversiteit en inclusie

in de opleidingen voor managers, biedt daarbij ondersteuning.

- Lidmaatschap van Women in Finance Belgium: de NBB is lid van deze vereniging die alle grote financiële instellingen omvat en streeft naar gelijke kansen voor iedereen in de financiële sector.
- Initiatieven voor de LGBTQIA+-gemeenschap: de diversiteitsambassadeurs hebben ook initiatieven genomen ten gunste van de LGBTQIA+-gemeenschap om respect en tolerantie te bevorderen, ongeacht seksuele geaardheid en genderidentiteit.
- Lancering van het Multicultural Bankers-netwerk: de Bank heeft deelgenomen aan de lancering van dit netwerk, dat tot doel heeft de zichtbaarheid van multiculturele profielen in de Belgische financiële sector te verbeteren en een grotere culturele inclusie binnen deze sector te bevorderen.

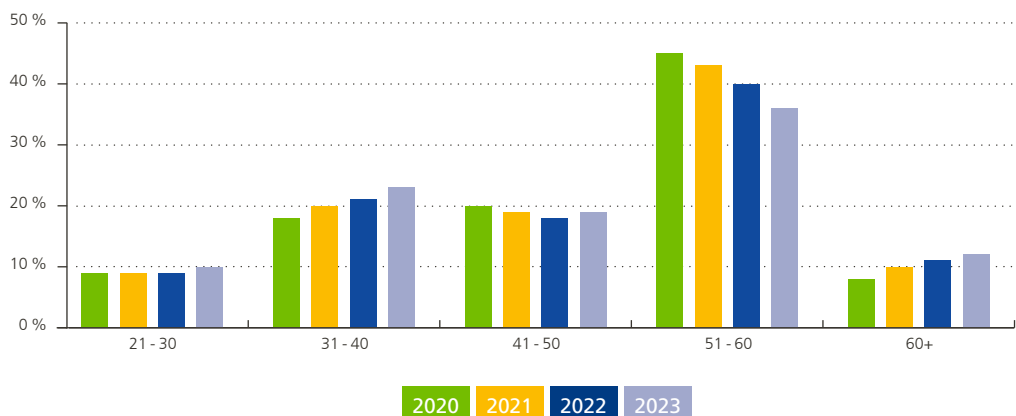
Bedrijfscultuur:

- Bij de herziening van het competentieprofiel en de nieuwe functiebeschrijvingen is speciale aandacht besteed aan genderneutraliteit.
- Samen met andere centrale banken en toezichthouders in het Eurosysteem, heeft de Bank een charter ondertekend dat zich engageert voor rechtvaardigheid, diversiteit en inclusie. In lijn met het Inclusive Panels-charter dat de Bank in 2021 heeft ondertekend, blijft ze werken aan een betere gendermix onder de sprekers tijdens de evenementen die ze organiseert, zoals conferenties en colloquia.
- Identificatie en promotie van interne rolmodellen.

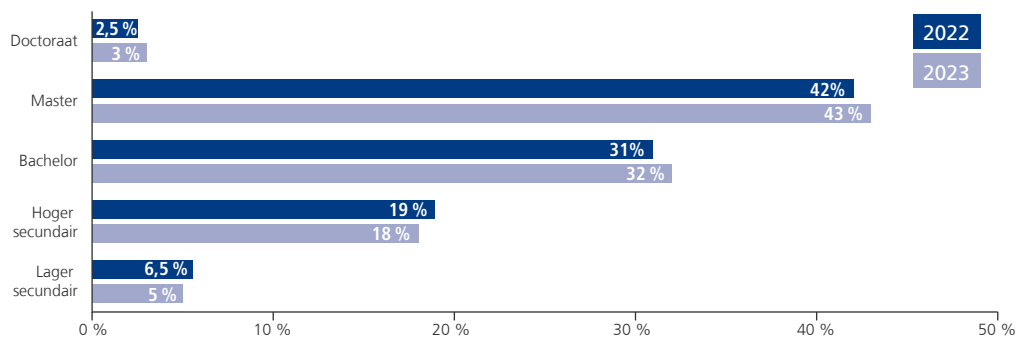

Maatstaven en doelen

Gemiddelde leeftijd van het personeel

Scholingsniveau van het personeelsbestand

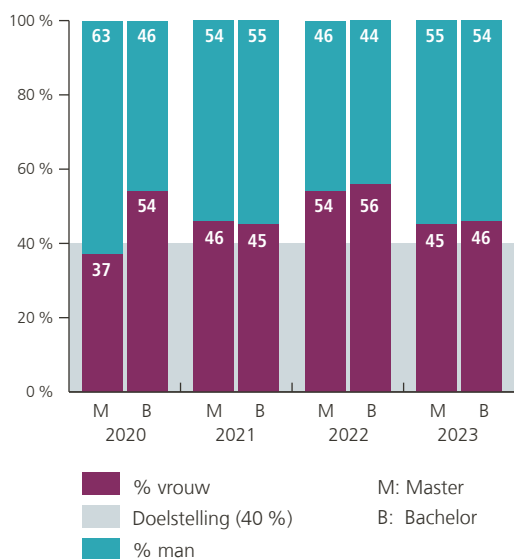
De Bank volgt nauwlettend de twee kwantitatieve doelstellingen die zijn vastgesteld om de vertegenwoordiging van vrouwen op alle niveaus van de organisatie te verhogen, namelijk:

- 40 % vrouwen bij de nieuwe aanwervingen ; en
- 40 % vrouwen bij de bevorderingen naar het managementniveau.

Voor het derde jaar op rij kon de nagestreefde gendermix bij de indienstneming worden bereikt, zowel voor de bachelors als voor de masters, met respectievelijk 46 % en 45 % vrouwen.

Sinds 2019 past de Bank een diversiteitsbeleid toe dat onder meer de vertegenwoordiging van vrouwen op managementniveau wil verhogen. De doelstelling van 40 % vrouwen bij de nieuwe bevorderingen was vastgelegd om tegen 2025 echte vooruitgang te kunnen boeken. Ondanks de verbetering in de vrouwelijke vertegenwoordiging op de hoogste niveaus van de hiërarchie, merken we na vijf jaar op dat we onze doelstellingen jaarlijks niet bereiken, zelfs niet met de specifiek hiervoor toegewezen middelen. De Bank beschikt over een groot aantal getalenteerde vrouwen binnen haar personeelsbestand,

Genderdiversiteit aanwervingen per diploma

maar toch ligt het aandeel van vrouwelijke sollicitanten voor posities als senior expert of in het management gemiddeld slechts op 30%. Dit percentage is onvoldoende om ons streefcijfer van 40% vrouwen in promoties te realiseren.

Het is dus noodzakelijk om extra inspanningen te verrichten om de obstakels die vrouwen in hun loopbaan tegenkomen te elimineren, voornamelijk door een verandering in bedrijfscultuur, het accepteren van diverse managementstijlen en het heroverwegen van de competenties die we belangrijk vinden.

3.1.3 Welzijn op het werk

Strategie

In lijn met de gemeenschappelijke definitie van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de wet van 4 augustus 1996 over het welzijn van werknemers bij de uitvoering van hun werk (de welzijnswet), heeft de Bank als werkgever drie doelstellingen voor het welzijn op het werk:

- Het handhaven van een hoog niveau van fysiek, mentaal en sociaal welzijn voor alle medewerkers.
- Het voorkomen van risico's op de werkplek en het beschermen van werknemers tegen alle vormen van schade.
- Het waarborgen dat werknemers taken hebben die in overeenstemming zijn met hun fysiologische en psychologische capaciteiten.

Om deze doelen te bereiken, hanteert de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming (IDPB), samen met het departement Human Resources, een veelzijdige aanpak die gericht is op zowel individuele medewerkers als de organisatie als geheel.

Het departement Human Resources legt specifieke nadruk op psychologische veiligheid. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat het vermogen van medewerkers om ideeën te delen, vragen te stellen, twijfels te uiten en fouten te melden zonder beoordeeld te worden, cruciaal is voor effectieve teamwerkzaamheden. Dit uitgangspunt is gebaseerd op het onderzoek van de Amerikaanse wetenschapper Amy Edmondson. Het stimuleren van psychologische veiligheid bevordert niet alleen de oplossing van complexe uitdagingen, maar ook creativiteit en innovatie. Bovendien draagt

psychologische veiligheid bij aan een prettige werkomgeving, wat essentieel is voor het creëren van een positieve atmosfeer waarin samenwerking gedijt op basis van respect en vertrouwen.

Die veiligheid creëert een klimaat voor open gesprekken waarin nieuwe ideeën kunnen opbloeien en speelt een cruciale rol in de capaciteit van medewerkers om voor verandering te zorgen. Beide aspecten zijn essentieel voor de relevante en leidende rol van de Bank in de maatschappij.

Impact-, risico- en kansenmanagement

a. Gezondheid medewerkers en maatregelen tegen geweld en intimidatie op de werkvloer

De Interne Dienst voor Preventie en Bescherming (IDPB), met behulp van een dynamisch risicobeheersingssysteem¹, richt zich op arbeidsveiligheid, gezondheid op het werk, psychosociale belasting, geweld, pesterijen, ongewenst seksueel gedrag, ergonomie, arbeidshygiëne, verfraaiing van de arbeidsplaats en de invloed van het leefmilieu op de arbeidsomstandigheden. Daarvoor heeft de dienst onder andere één preventieadviseur-arbeidsarts, twee preventieadviseurs-arbeidsveiligheid en twee

¹ Het dynamisch risicobeheersingssysteem heeft tot doel de planning van de preventie en de uitvoering van het beleid rond het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk mogelijk te maken.

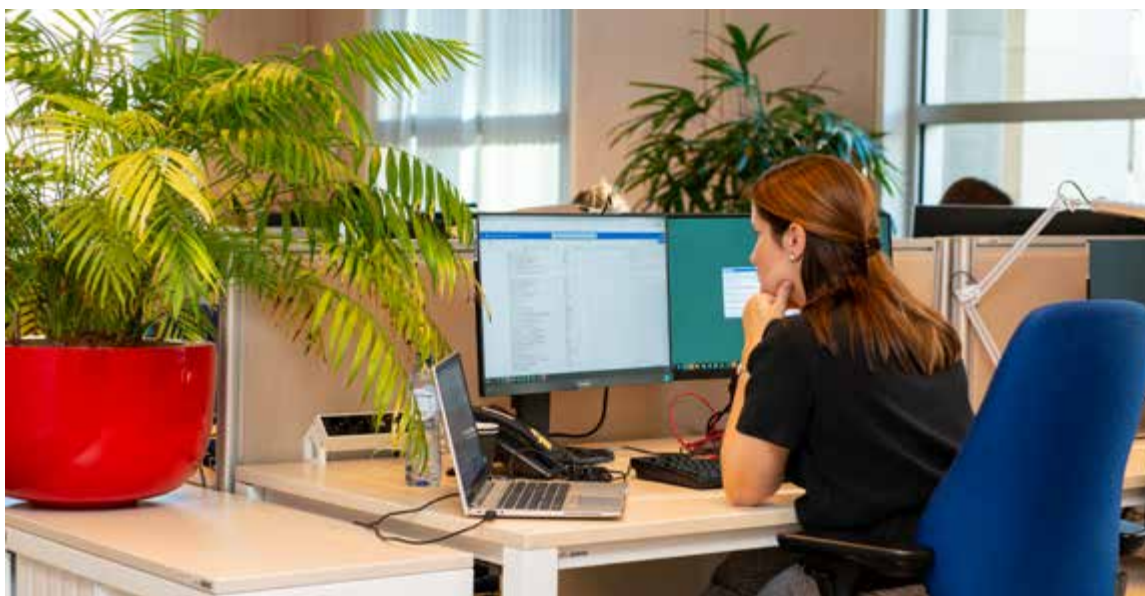
preventieadviseur-psychosociale aspecten. Bij die laatste kunnen werknemers terecht voor een vertrouwelijk gesprek over interne problemen op de werkvloer.

De preventieadviseurs sporen gevaren en risico's op het werk op en controleren of de wettelijke veiligheidsvereisten en voorschriften worden nageleefd, bijvoorbeeld door periodieke controles of bezoeken aan werkplekken. Na analyse en evaluatie worden preventieve maatregelen genomen om risico's weg te nemen of te beperken en om schade te voorkomen of te verminderen. Er is ook speciale aandacht voor de overdracht van veiligheidsinformatie aan medewerkers van externe bedrijven.

IDPB behandelt specifieke risico's en uitdagingen, waaronder:

- Het opflakkeren of ontstaan van epidemieën of pandemieën, en paraatheid om speciale preventieve maatregelen te nemen.
- De aanpassing van de werkplek aan iedere werknemer, zowel op de werkplek als bij het telewerken.
- De re-integratie van arbeidsongeschikte werknemers.
- De preventie van psychosociale risico's, waaronder bij name beroepsuitputting en depressie.

Naast de wettelijke verplichtingen, zoals eerste hulp verlenen, arbeidsongevallen voorkomen, toezien op de gezondheid, ergonomie enz., biedt de Bank haar medewerkers vaccinaties, medische check-ups bij een externe dienstverlener en de mogelijkheid om bloed te doneren in haar faciliteiten.

Bovendien nodigt de interne bedrijfsgeneesheer de werknemers op regelmatige tijdstippen uit voor een preventie-onderzoek.

b. Psychologische veiligheid van de medewerkers

Om de psychologische veiligheid te verbeteren, organiseert de Bank workshops over hoe teams een veilige en ondersteunende werkomgeving kunnen creëren, wat de samenwerking ten goede komt. Regelmatige basisopleidingen voor managers over psychologische veiligheid dragen ook bij aan dit initiatief.

Verskillende initiatieven richten zich specifiek op het bevorderen van een bedrijfscultuur die openstaat voor verandering. Workshops worden georganiseerd en er is een transversaal competentiecentrum opgezet om succesvolle veranderingen in projecten te realiseren.

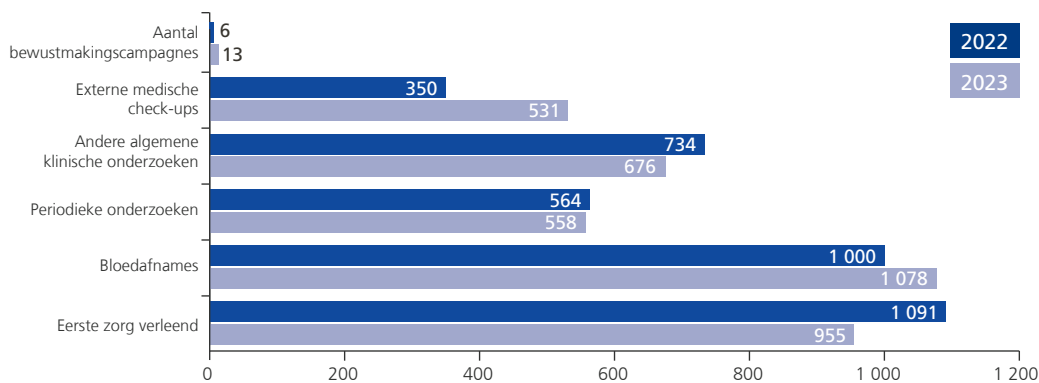
Om het gevoel van psychologische veiligheid bij medewerkers te meten, worden (anonieme) enquêtes gebruikt en worden preventieve maatregelen genomen.

Jaarlijkse personeelsenquêtes kunnen specifiek gericht zijn op psychologische veiligheid of een breder welzijns- en betrokkenheidsonderzoek omvatten. Na afloop krijgen leidinggevenden instrumenten om de resultaten met hun team te bespreken en kunnen medewerkers voorstellen doen of initiatieven nemen. De resultaten van de enquête in 2023 waren, in lijn met het voorgaande jaar, uitstekend.

Maatstaven en doelen

a. IDPB

b. RH

- Belangrijkste elementen uit de 2023 survey over welzijn op het werk:
 - **62 %** participatiegraad
 - Een hoge gemiddelde score (**78,2 %** positieve antwoorden)
- Workshops rond welzijn op het werk in 2023 en participatie:
 - Meer psychologische veiligheid creëren in een team: **450** deelnemers
 - Feedback geven of krijgen: **350** deelnemers

Baanbrekende Werkgever

Sinds november 2023 mag de Bank zich voor een jaar Baanbrekende Werkgever noemen.

Baanbrekende Werkgever is een initiatief van de Antwerp Management School, Jobat en De Lijn. Daarbij leggen kandidaat-bedrijven een traject af van een jaar rond één van drie mogelijke thema's. De Bank koos voor het thema mensgericht hybride werken, waarbij de klemtoon lag op feedback, psychologische veiligheid en betrokkenheid, en welzijn.

3.1.4 Andere arbeidsrechten

Andere arbeidsrechten die moeten worden gerapporteerd binnen standaard *ESRS S1 Eigen personeel*, zijn niet materieel voor de Bank. Het gaat hier om kinderarbeid, gedwongen arbeid en passende huisvesting.

Privacy, met name gegevensverwerking, is wel relevant en wordt besproken in deel IV *Corporate Governance*, zakelijk gedrag. Dat geldt ook voor de regels die we aan onze leveranciers en hun onderaannemers opleggen in het kader van openbare aanbestedingen.

3.2 Samenleving

In dit gedeelte behandelen we een aantal materiële elementen die in de CSRD onder de thema's "*Werknemers in de waardeketen*" en "*Consumenten en eindgebruikers*" of standaarden *ESRS S2* en *ESRS S4*, respectievelijk, zouden vallen. Omwille van de specifieke aard van de Bank, groeperen we deze elementen onder het thema "*Samenleving*".

Waarom? Als centrale bank van België in het Eurosysteem en als prudentiële toezichthouder van de financiële sector, omvatten de strategische beleidsactiviteiten van de Bank haar vier missies, die meteen ook de belangrijkste drijfveren voor haar bestaan vormen.

Prijsstabiliteit biedt burgers en bedrijven het houvast dat ze nodig hebben om hun toekomst te plannen. Financiële stabiliteit en robuuste financiële instellingen zijn voorwaarden om de welvaart op peil te houden. Betalingen moeten vlot en in volle vertrouwen kunnen verlopen opdat een economie goed presteert. Data en analyses zijn nodig om problemen te kunnen bestuderen, om met kennis van zaken aanbevelingen te kunnen formuleren en om goed beleid te voeren. Al deze basisopdrachten zijn gericht op het behouden van de welvaart, het bieden van zekerheid en het scheppen van vertrouwen.

Naast deze vier missies heeft de Bank nog andere opdrachten in dienst van de samenleving. Zo vervult ze de rol van Rijkskassier voor de federale staat, fungeert ze als spil van de financiële sector (effectenvereffeningsstelsel NBB-SSS en de Target Services), vergemakkelijkt ze het omwisselen van munten en biljetten en beheert ze de Centrale voor kredieten aan particulieren en de Balanscentrale.

De positieve, maatschappelijke impact van de NBB doorheen deze missies of opdrachten vloeit voort uit publieke goederen die moeilijk te vatten zijn in bedrijfseconomische concepten als waarde- en productieketen¹. De Bank gaat daarbij in interactie met uiteenlopende groepen van stakeholders. Naargelang de opdracht, ligt de focus op macro- of microniveau, en is hij gericht op bedrijven of gezinnen. Belangrijke kanttekening: de Bank heeft strikt genomen geen consumenten of eindgebruikers.

Door haar missies op een kwalitatieve en efficiënte wijze uit te voeren en risico's en kansen goed te beheeren, kan de Bank haar impact maximaliseren².

Het prudentieel beleid dat de Bank voert, is gericht op het verzekeren van financiële stabiliteit. Dit kan potentieel een negatieve, zij het indirecte, impact hebben op consumenten. Zo heeft bijvoorbeeld

het macro-prudentieel beleid het beheersen van de kwetsbaarheden veroorzaakt door de hypothecaire leningsmarkt tot doel. Het opgelegde kader kan daarbij een impact hebben op zogenaamde eerste kopers (bv. jonge gezinnen) door de beperking van de 'loan-to-value' (LTV) ratio van woonkredieten.

Het kader werd echter zodanig ontwikkeld dat voldoende waarborgen werden ingebouwd om de toegang van bijvoorbeeld jonge gezinnen tot de huizenmarkt te verzekeren. Daarnaast wordt het aandeel van leningen toegekend aan jonge ontleners – wat een indicator van de mogelijke impact is – opgevolgd.

In het licht van de argumenten hierboven, gaan we in deze duurzaamheidsrapportering dieper in op drie aspecten van de positieve impact van de Bank op de samenleving bij het uitvoeren van haar basistaken en één aspect als onderneming.

1 De productie en distributie van bankbiljetten verschillen hierin omdat ze een fysieke dimensie hebben met impact, risico's en kansen voor het milieu en de samenleving.

2 Over elk van de basisopdrachten wordt apart gerapporteerd in hoofdstuk 1 van het ondernemingsverslag.

3.2.1 Outreach over de basisopdrachten naar het brede publiek toe

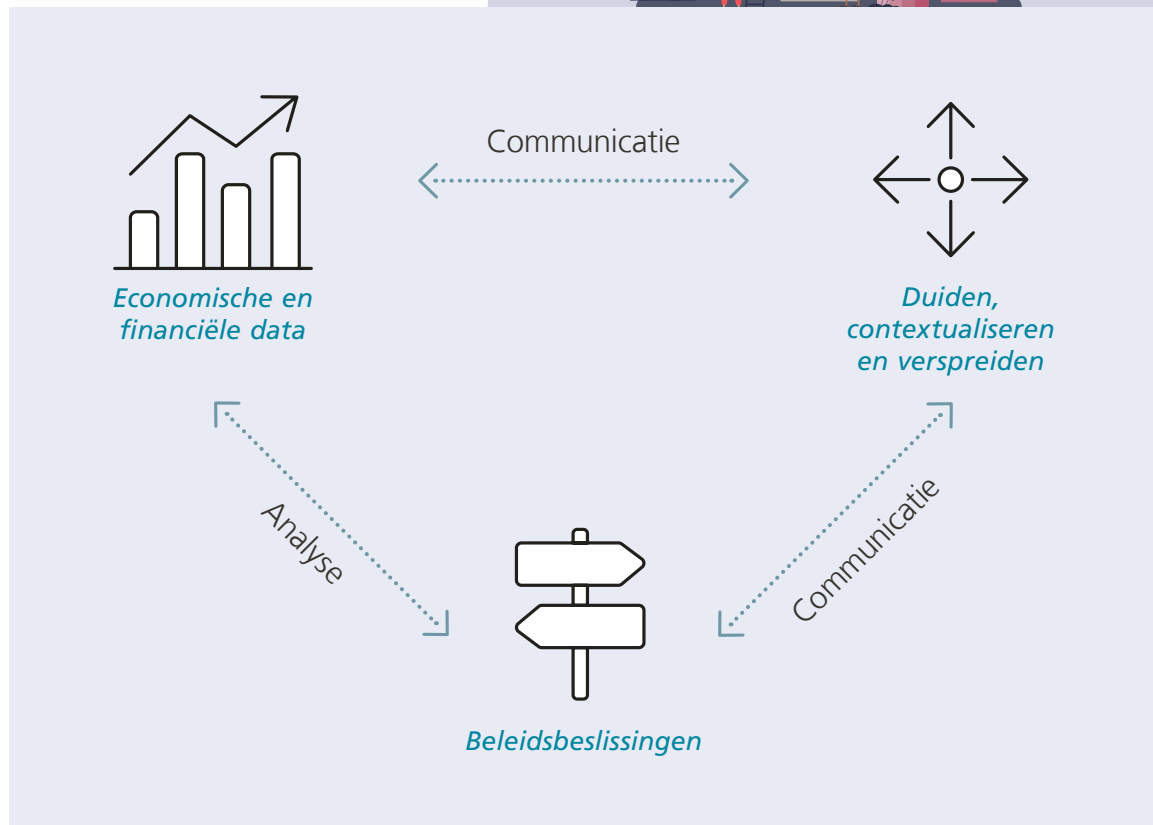
Strategie

Als onderdeel van haar basistaken verzamelt en analyseert de Bank economische en financiële data, voert ze analyses uit en formuleert ze beleidsadviezen. Het uitleggen van haar basistaken, het verklaren van en context geven aan beslissingen en adviezen en het verspreiden van gegevens, vormen op zichzelf een beleidsstrategie. Die omvat *outreach* d.w.z. effectieve en heldere communicatie naar een zo breed mogelijk publiek.

Deze strategie is het gevolg van een maatschappelijke evolutie die niet langer aanvaardt dat de Bank handelt zonder uitleg en verrechtvaardiging. Naast reputatierisico's gaat dit over geloofwaardigheid en maatschappelijke relevantie.

Bovendien kan de Bank haar taken doeltreffender uitvoeren in een samenleving die goed geïnformeerd is en bewust van de context waarin ze functioneert. Dat kan variëren van het begrijpen van de oorzaken en gevolgen van hoge inflatie, de impact van ouderschapsverlof op loon- en loopbaankansen, het belang van de *'fit & proper'*-beoordeling van bankbestuurders tot het herkennen van valse eurobiljetten. In die zin biedt *outreach* een kans om meer impact te hebben.

Een belangrijk bijkomend element is dat de Bank een positie van bevoorrechte, onafhankelijke waarnemer inneemt en over een ruime expertise beschikt, die waardevol kan zijn voor de overheid en de maatschappij. Dankzij haar analyses, statistieken en onderzoeken kan de Bank bijdragen aan het publieke debat.

Impact-, risico- en kansenmanagement

Om een zo breed mogelijk publiek te bereiken, zet de Bank diverse communicatiekanalen in. In de afgelopen jaren is geïnvesteerd in aanwezigheid op sociale media, een toegankelijke blog, de productie van hoogwaardige video's en webinars. Hiermee komt de Bank tegemoet aan de vraag van (een deel van) het publiek dat informatie niet langer verzamelt via meer traditionele kanalen zoals de website, klassieke seminars of interviews. Een pedagogische aanpak maakt het mogelijk om de – vooral technische – inhoud af te stemmen op en aansluiting te vinden bij elk publiek. De verbetering van de taaltoegankelijkheid en leesbaarheid van publicaties speelt hierbij ook een belangrijke rol.

Om relevant te blijven en een duurzame impact te hebben, is het essentieel om voeling te houden met het socio-economische weefsel. De Bank moet de vinger aan de pols houden van wat er leeft en omgekeerd kan de buitenwereld ervaren wat de Bank voor hen betekent. Een team binnen de dienst Communicatie onderhoudt daarom contacten met de academische wereld, de financiële sector en het bedrijfsleven in heel België, en organiseert tal van evenementen.

De verspreiding en overdracht van kennis vinden op alle niveaus plaats en bouwen voort op de diversiteit aan profielen waarover de Bank beschikt. Directieleden stellen het financiële jaarverslag van de Bank voor, geven voordrachten of ontmoeten studenten. Experts publiceren binnen hun vakgebied blogartikels of bezoeken als gastsprekers universiteiten en (hoge)scholen.

Medewerkers van de prudentiële diensten geven presentaties bij financiële instellingen, aan studenten, de Beroepsvereniging voor het Krediet enz. Elk jaar organiseert de Bank een seminarie voor leerkrachten economie van het secundair onderwijs.

Het museum van de Bank richt zich op jong en oud. Bezoekers kunnen de geschiedenis, rol en functies van het geld ontdekken aan de hand van een audiogids en/of een bezoekersboekje, en de eigen kennis testen via video's, multimedia en spellen. De toegang tot het museum is gratis en voor groepen wordt een professionele gids voorzien. Tijdens schoolvakanties besteedt het museum extra aandacht aan families met kinderen.

De Bank stelt haar statistieken en archieven ter beschikking van externe onderzoekers. Het archief bevat informatie over de monetaire geschiedenis van België en vormt een populair onderzoeksterrein voor studenten en academici uit binnen- en buitenland. Een deel van het archief is gedigitaliseerd.

Maatstaven en doelen

Het is moeilijk om de impact van de Bank door haar *outreach*-inspanningen in cijfers uit te drukken. Het aantal blogartikels, deelnemers aan webinars of citaties kan een idee geven, maar vormt geen doel op zich en wordt in belangrijke mate door externe factoren beïnvloed. Daarom ligt de focus op de kwaliteit en diversiteit van de inspanningen op het gebied van *outreach*.

Financiële ondersteuning van maatschappelijk waardevolle projecten

Door middel van haar mecenaatswerking ondersteunt de Bank een aantal concrete projecten rond diversiteit en inclusie, met name gericht op jong talent. Waar mogelijk probeert ze haar medewerkers te betrekken bij activiteiten van ondersteunde projecten. Het achterliggende idee is dat een beperkte tijdsinvestering een extra steuntje in de rug kan zijn voor een begunstigde organisatie, en een verrijkende ervaring voor de betrokkenen. Voorbeelden hiervan:

TEACHforBELGIUM

Teach for Belgium wil onderwijsongelijkheden verminderen. Daartoe vormt het geëngageerde mensen tot inspirerende leerkrachten die aan de slag gaan in scholen met een groot aandeel sociaal-economisch kwetsbare leerlingen.

© Teach for Belgium

DiversiCom faciliteert de tewerkstelling van personen met een handicap op basis van hun vaardigheden.

Merhaba empowert LGBTQIA+-personen met een migratieachtergrond en bouwt aan een inclusieve en solidaire samenleving.

Boost ondersteunt jonge talenten uit een sociaal-economisch fragiele context. Hun proactieve begeleiding geeft de jongeren betere kansen qua opleiding, persoonlijke ontplooiing en op de arbeidsmarkt.

Boost
Rise your talents. Build your future.

Interface3 organiseert beroepsopleidingen om werkzoekende vrouwen betere kansen te geven op de arbeidsmarkt, in het bijzonder in de IT-sector. De Bank zette haar schouders onder het voorafgaande, intensieve oriëntatieparcours dat de vrouwen helpt bij het kiezen tussen de specifieke IT-opleidingen.

#Shedidit begeleidt ondernemers met diverse culturele achtergronden. De Bank ondersteunde het 'SheMeansBusiness'-coachingstraject, waarmee deze organisatie vrouwen individueel helpt bij de uitwerking van hun idee en de opstart in alle facetten.

DUO for a JOB brengt werkzoekende jongeren met een migratieachtergrond in contact met 50-plussers die als vrijwilliger hun professionele ervaring inzetten om deze jongeren te begeleiden op de arbeidsmarkt.

Een kunstcollectie die zowel intern als extern zichtbaar is

De Bank steunt de Belgische kunstwereld door een hedendaagse collectie aan te leggen met werken van beloftevolle Belgische kunstenaars. De verzameling – die inmiddels meer dan **2 000 werken** bevat – wordt tentoongesteld in de werkomgeving van de medewerkers. De kunstwerken stimuleren de dialoog en openen deuren naar nieuwe perspectieven of inzichten. Het kunstbeleid gaat verder dan het louter aankopen van kunst, maar heeft ook de ambitie om deze te delen met het publiek.

3.2.2 Veilige en duurzame cash en efficiënte betalingen

Strategie

Net als de andere leden van het Eurosysteem zorgt de Nationale Bank voor de uitgifte van de eurobiljetten. Die wordt afgestemd op de vraag van de financiële instellingen, die de schakel vormen tussen de opvragingen en de deposito's van het publiek.

De Bank waakt over de kwaliteit en de authenticiteit van de bankbiljetten. Bijzondere aandacht gaat naar het behouden van contant geld als een vlot beschikbaar, efficiënt, sociaal inclusief en geaccepteerd betaalmiddel.

Impact-, risico- en kansenmanagement

Hoe garandeert de Bank de kwaliteit en authenticiteit van de circulerende eurobiljetten? Elk biljet wordt gemiddeld één keer per jaar gecontroleerd op echtheid en netheid. Hoogtechnologische machines sporen valse biljetten op en vuile biljetten worden vernietigd. Enkel biljetten van goede kwaliteit worden opnieuw in omloop gebracht, vernietigde biljetten worden vervangen door nieuwe.

Naast valse en vuile biljetten, halen deze machines ook frauduleus samengestelde en met veiligheidsinkt bevlekte biljetten uit omloop. De Bank werkt nauw samen met de federale politie in de strijd tegen valsmunterij.

De Bank organiseert gratis opleidingen voor professionals die met cash werken, om de echtheidskenmerken van de eurobankbiljetten te herkennen.

Het aantal bankkantoren en geldautomaten daalt door de digitalisering en verspreiding van elektronische betaalmiddelen. De Bank monitort de impact van die evolutie op de beschikbaarheid en toegankelijkheid van cash en staat neutraal tegenover evoluties in betaalmiddelgebruik. Ze zorgt ervoor dat iedereen zijn of haar betaalmiddel van keuze kan blijven gebruiken,

vooral mensen met weinig of geen toegang tot digitale bankdiensten. De Bank ontwikkelde een model voor de beoordeling van de toegankelijkheid en de capaciteit van het netwerk van het geldautomaten-netwerk, wat de basis vormde voor de in maart 2023 ondertekende overeenkomst tussen de overheid en de banksector over de toegang tot geldautomaten. De Bank is verantwoordelijk voor het jaarlijks meten van de toegankelijkheid en capaciteit van geldautomaten.

Om (maatschappelijke) kosten van cash te minimaliseren, streeft de Bank naar rationalisering van de biljettenomloop en investeerde ze in een sterk geautomatiseerd cashcenter in Zellik. Dankzij het nieuwe cashcenter, dat in 2024 in gebruik genomen wordt, is een meer doorgedreven automatisering van de verwerking van contanten mogelijk. Dat gebeurt in optimale veiligheidsomstandigheden, volgens internationale aanbevelingen.

Veiligheid van geldtransport en geldautomaten is belangrijk in het overleg met de sector. De Bank draagt bij aan de certificering van plofkoffers en recyclingmachines en voert ook controles ter plaatse uit om te zorgen dat recyclingmachines voldoen aan geldende voorschriften.

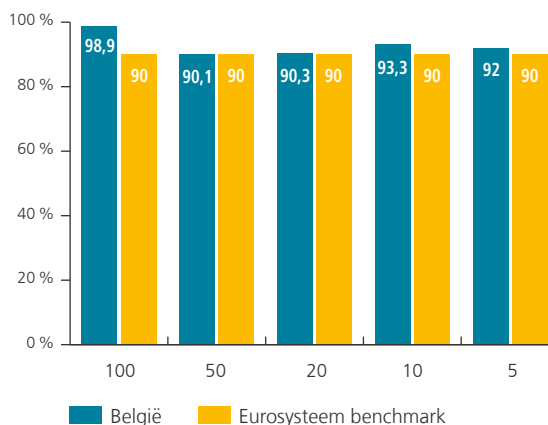
Ongeacht het type betaling (cash, contactloos of met betalingsapps), treedt de Bank op als tussenpersoon. Ze beheert vereffening- en betaalsystemen en houdt toezicht op het betalingsverkeer, zodat geld en effecten veilig en efficiënt van verkoper naar koper gaan, zowel binnen België als internationaal.

Maatstaven en doelen

Vergelijkingen met de andere landen uit het Eurosysteem tonen aan dat de kwaliteit in België, voor alle coupures, jaar na jaar zeer goed is. Het doel is om dit zo te houden.

Kwaliteit eurobankbiljetten in omloop

(% geschikte biljetten in omloop per denominatie, 2022, bron: ECB)

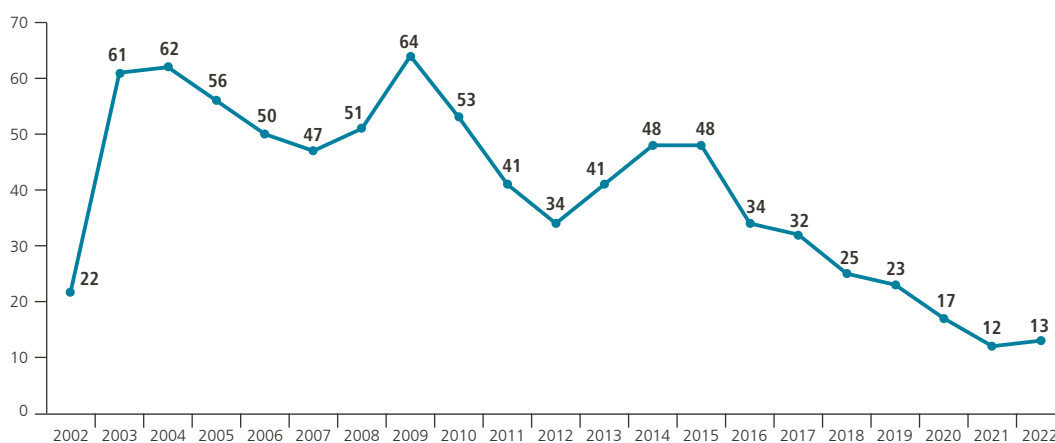

Op het niveau van de eurozone is het aantal valse biljetten per miljoen echte biljetten in omloop zeer laag.

In België werden in 2023 11.056 valse biljetten uit omloop gehaald. Dat komt overeen met het volume van 2022, maar het is lager dan de volumes die in voorgaande jaren werden genoteerd.

Aantal valse bankbiljetten per miljoen echte biljetten in omloop (eurozone)

(bron: ECB)

3.2.3 Prudentiële verwachtingen diversiteitsbeleid

Governance

De Bank voert samen met de ECB en andere nationale toezichthouders binnen het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme (*Single Supervisory Mechanism* of SSM) toezicht uit op financiële instellingen. Daarbij is de ECB de bevoegde autoriteit voor belangrijke kredietinstellingen, de Bank voor minder belangrijke kredietinstellingen en beursvennootschappen.

De bevordering van diversiteit in de beleidsbepalende organen, vooral op het gebied van geslacht, is vastgelegd in Europese regelgeving en in toezichtswetten die de Europese richtlijnen omzetten. De Europese Bankautoriteit (EBA) heeft de verwachtingen op Europees niveau verduidelijkt in haar richtsnoeren voor interne governance en beoordeling van geschiktheid. Op Belgisch niveau heeft de Bank prudentiële verwachtingen gecommuniceerd als onderdeel van de herziening van haar governance- en 'fit & proper'-handboeken.

Strategie

Diversiteit wordt op prudentieel vlak beschouwd als een criterium bij het samenstellen van de beleidsbepalende organen. Het omvat niet alleen geslacht, maar ook leeftijd, opleiding, professionele achtergrond en geografische herkomst.

Voor de ECB is de bevordering van diversiteit een prioriteit binnen het Gemeenschappelijk

Toezichtsmechanisme. Diverse beleidsbepalende organen hebben toegang tot een breder scala aan standpunten, meningen, ervaringen, waarden en achtergronden. Dat komt de besluitvorming over strategieën en het risicobeheer ten goede.

Diversiteit is een krachtig instrument voor risicobeheer. Het helpt groepsdenken te voorkomen, bevordert onafhankelijke meningsvorming en een klimaat waarin beslissingen ter discussie kunnen worden gesteld. Het verbetert ook de risicobewaking en de weerbaarheid van financiële instellingen.

Impact-, risico- en kansenmanagement

Er zijn wettelijke en reglementaire vereisten ingevoerd om risico's als gevolg van een gebrek aan diversiteit te beheersen en financiële instellingen aan te moedigen een cultuur van diversiteit te omarmen.

Voor kredietinstellingen en beursvennootschappen moet diversiteit een criterium zijn bij de samenstelling van de beleidsbepalende organen. Ze dienen:

- Een beleid te ontwikkelen om diversiteit in het wettelijke bestuursorgaan te bevorderen, met inbegrip van leeftijd, geslacht, opleiding, professionele achtergrond en, voor internationaal actieve instellingen, geografische herkomst.
- Een streefcijfer vast te stellen voor de vertegenwoordiging van het ondervertegenwoordigde geslacht in dit orgaan, met bijbehorend beleid om dit streefcijfer te halen.
- Een genderneutraal beloningsbeleid uit te stippelen.

Voor beursgenoteerde ondernemingen gelden specifieke regels, waaronder het minimumdoel van een derde van het ondervertegenwoordigde geslacht in het wettelijke bestuursorgaan, met bijbehorende sanctie als dit doel niet wordt bereikt, en publicatieverplichtingen in het jaarverslag.

Maatstaven en doelen

De Bank neemt deel aan periodieke vergelijkende analyses door de EBA van diversiteitspraktijken en het beloningsverschil tussen mannen en vrouwen. Uit de **meest recente analyse** (op basis van gegevens uit 2021) bleek dat er de afgelopen jaren nog te weinig vooruitgang is geboekt:

20,02 % van de **Belgische financiële instellingen** in de steekproef had **geen diversiteitsbeleid** in 2021. Dat is iets hoger dan op Europees niveau.

Gemiddeld **17,59 %** van de **uitvoerende bestuurders van de Belgische instellingen** was **een vrouw** (minder dan het Europees gemiddelde). Voor de niet-uitvoerende bestuurders was dat 32,91 % (iets beter dan het Europese gemiddelde).

Zonder rekening te houden met de beloning van de CEO en op basis van de mediaanverloning, verdienen **mannelijke uitvoerende bestuurders** gemiddeld **7,07 %** meer dan hun **vrouwelijke collega's**. Voor mannelijke niet-uitvoerende bestuurders is dat gemiddeld 4,30 % meer. Dat is iets beter dan op Europees niveau, maar voldoet niet aan de neutraliteitsdoelstelling van de wet.

De Bank heeft de financiële instellingen aanbevolen hun inspanningen op te voeren, met speciale aandacht voor genderdiversiteit in raden van bestuur op korte tot middellange termijn.

3.2.4 Maatschappelijk verantwoord investeren

In het kader van haar diversificatiestrategie belegt de Bank sinds 2004 een deel van haar eigen reserves in bedrijfsobligaties. Dergelijke obligaties bieden meer mogelijkheden om de criteria van duurzaam en verantwoord investeren toe te passen dan de obligaties uitgegeven door overheden, die traditioneel een zeer groot deel van de balansen van de meeste centrale banken uitmaken. Bijgevolg begon de Bank emitenten van obligaties uit te sluiten die geen rekening houden met de niet-financiële gevolgen van hun

activiteiten. Enkele jaren later begon de Bank haar beleggingen te beperken tot bedrijfsobligaties waarvan de op basis van ecologische, sociale en governancecriteria (ESG) gemeten prestaties voldoende hoog liggen in hun sector. Aan de hand van die benadering verhoogde de Bank in 2019 het aandeel van de bedrijfsobligaties in die portefeuille om het duurzame karakter ervan te versterken.

Via haar eigen beleggingen stelt de Bank zich bloot aan risico's die verband houden met sociale aspecten, zoals corruptie, schendingen van het arbeidsrecht of de productie van omstreden wapens. Daarom neemt

ze bepaalde filters op in haar beleggingsbeslissingen, zoals de uitsluiting van emittenten en tegenpartijen die de mensenrechten niet naleven. Deze benadering is gebaseerd op internationaal aanvaarde standaarden, zoals de Tien Principes van het Global Compact van de Verenigde Naties (VN), de Verklaring van de Internationale Arbeidsorganisatie (*International Labour Organization* – ILO) inzake de Fundamentele

Principes en Rechten op het Werk en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen.

De Bank belegt ook in gelabelde activa (ongeveer 12,3% van haar geconsolideerde obligatieportefeuille eind 2023), zoals sociale obligaties ter financiering van projecten met maatschappelijke doeleinden.

3.3 Andere onderwerpen

Het thema '*getroffen gemeenschappen*' (standaard *ESRS S3*) binnen sociale informatie wordt nog niet als relevant of materieel beschouwd voor de Bank. De thema's '*Werknemers in de waardeketen*' (*ESRS S2*) en '*Consumenten en eindgebruikers*' (*ESRS S4*) hebben een zekere mate van relevantie, maar moeten gezien worden tegen de specificiteit van de Bank. De relevante aspecten hiervan worden in section 3.2 'samenleving' behandeld, zonder dat het al om een volledige rapportering gaat.

Governance-informatie

4.1 Zakelijk gedrag

Zakelijk gedrag (standaard *ESRS G1*) is van essentieel belang voor de Bank als onderneming vanwege de (juridische) risico's op niet-conformiteit die haar kunnen blootstellen aan sancties, financieel verlies en reputatieschade. Dit omvat risico's met betrekking tot deontologie, witwassen van geld, financiering van terrorisme, gegevensverwerking en openbare aanbestedingen. Door een effectieve beheersing van deze risico's, kan de Bank een negatieve impact voorkomen en mogelijk een positieve impact te hebben.

Bij het vervullen van haar basisopdrachten doet de Bank ook een belangrijke positieve bijdrage inzake goed governance in de bredere samenleving, in het bijzonder als prudentieel toezichthouder.

Governance

Zoals beschreven in hoofdstuk 3 (Jaarrekening en verslagen over het boekjaar), hanteert de Bank een specifieke bestuursstructuur die door haar organieke wet en statuten en Europese regelgeving wordt bepaald.

Deze structuur is op het gebied van toezicht op zakelijk gedrag minstens zo strikt als de Belgische corporate governance code. De organisatie, het bestuur en de controle van dit toezicht worden uitgebreid toegelicht in het [corporate governance charter](#) van de Bank.

Zakelijk gedrag maakt deel uit van de niet-financiële risico's. Het Directiecomité is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en geschiktheid van het beleid en de interne controlestructuur met betrekking tot deze risico's, als onderdeel van het algemene bedrijfsbeheer. Het Non-Financial Risk Management Committee (NFRC) adviseert, stuurt de ontwikkeling aan en monitort de implementatie van de beheerstrategie, het bredere kader en de beleidsinitiatieven inzake niet-financiële risico's. Het NFRC bestaat uit vertegenwoordigers van het eerste, tweede- en derdelijnstoezicht. Binnen het Directiecomité wordt een lid aangewezen als verantwoordelijke voor niet-financiële risico's.

Het raamwerk voor het beheer van niet-financiële risico's van de Bank rust op drie verdedigingslijnen (zie hoofdstuk 3.1.2.2). Zakelijk gedrag valt onder

de tweede lijn, een gespecialiseerd tweedelijnstoezicht voor het beheer van niet-financiële risico's. In de tweede lijn heeft de cel Compliance een sturende en coördinerende rol om een geïntegreerde aanpak te bevorderen, met aandacht voor onder andere de deontologische code, de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, en gegevensbescherming.

De onafhankelijke dienst Interne audit draagt in derde lijn de verantwoordelijkheid voor de efficiënte werking van het interne controlesysteem en rapporteert aan het Directiecomité en het Auditcomité. Het Auditcomité heeft een adviserende rol en monitort de doeltreffendheid van de systemen voor interne controle en risicobeheer, en van de interne audit van de Bank.

Strategie

Het beleid rond *good governance* heeft als doel juridische non-conformiteitsrisico's te voorkomen door ze te identificeren en op te sporen. Ook bewustwording, advies en informatieverstrekking maken er deel van uit. De focus ligt op het creëren van een mentaliteit en betrokkenheid waarbij elk personeelslid niet-financiële risico's herkent en serieus neemt.

Bijzondere aandacht gaat naar transversale aangelegenheden en de zogenaamde 'belangrijke' risico's, zoals private investeringen en de bijbehorende regels, evenals de risico's verbonden aan een datalek die de reputatie van de Bank ernstig kunnen schaden.

In het kader van de rapportage-eisen vastgelegd in *ESRS G1 Zakelijk Gedrag*, wordt bij de behandeling van impact, risico- en kansenmanagement dieper ingegaan op ethiek, deontologie, bedrijfscultuur, de bestrijding van witwassen van geld en financiering van

terrorisme (ML/FT), gegevensbescherming en openbare aanbestedingen.

Impact-, risico- en kansenmanagement

4.1.1 Ethiek, deontologie en bedrijfscultuur

De Bank hanteert een arbeidsreglement en een **deontologische code** die van toepassing zijn op alle personeelsleden, inclusief de leden van het Directiecomité.

Deze documenten bevatten voorschriften met betrekking tot onafhankelijkheid, onpartijdigheid, discretieplicht, beroepsgeheim, deontologie, belangenconflicten en integriteit van het personeel. Ze omvatten regels over het (niet) aanvaarden van geschenken, het gebruik van IT-apparatuur, het uitoefenen van bijkomende professionele activiteiten, het omgaan met belangenconflicten, enzovoort. NBB-personeelsleden mogen geen privéactiviteiten ontplooiën die verband houden met financiering en kredietverlening. Het is ook niet toegestaan voor NBB-werknemers om betrokken te zijn bij het verstrekken van beleggingsadvies, vermogensbeheer of de redactionele bijdrage aan een beleggingsblad. Verder verbiedt de deontologische code, behoudens strikt omschreven uitzonderingen, dat werknemers NBB-aandelen of aandelen van instellingen onder toezicht bezitten.

In 2023 werd de deontologische code geactualiseerd. Hierbij werden de regels met betrekking tot financiële transacties voor eigen rekening verder verfijnd en werd expliciet benadrukt dat belangenconflicten ook van niet-financiële aard kunnen zijn.

De deontologische code omvat mechanismen waarmee leden van het Directiecomité en personeelsleden (anoniem) vermoede gevallen van interne niet-naleving van de bepalingen inzake belangenconflicten, geschenken en voordelen, financiële transacties en dringende opvragingen kunnen melden.

De naleving van deze bepalingen wordt gecontroleerd door de voorzitter van de Sanctiecommissie of

de bevoegde directeur, afhankelijk van wie betrokken is: een lid van het Directiecomité of een personeelslid.

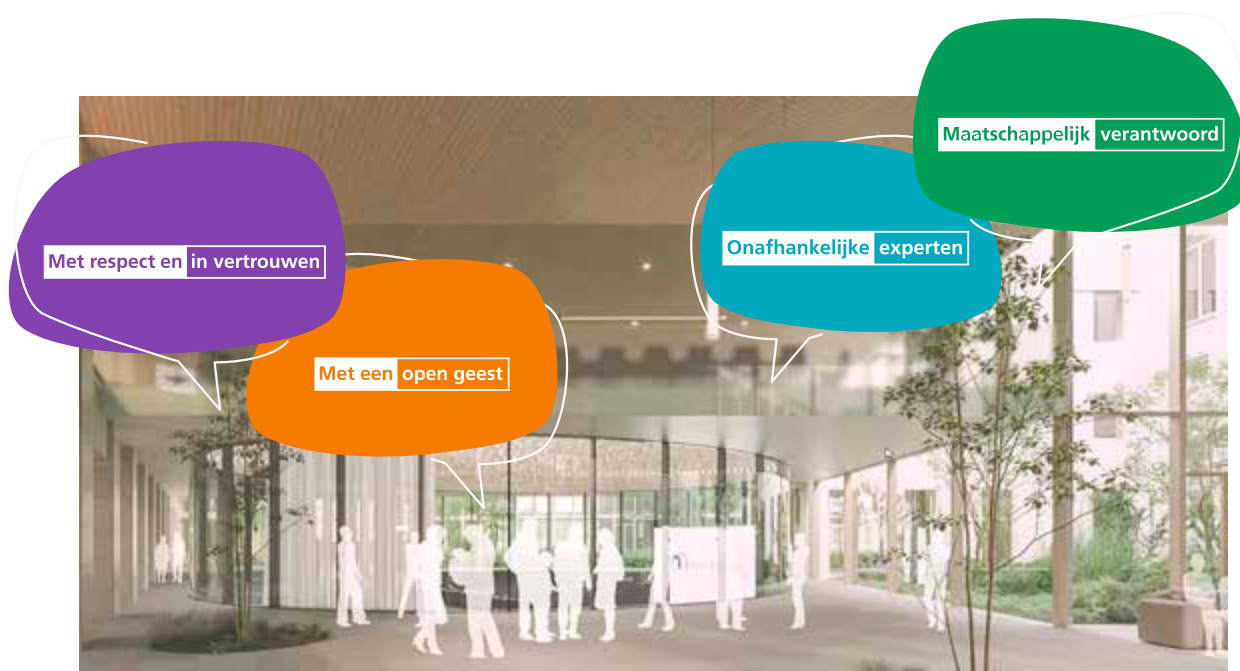
Ook Gouverneur Pierre Wunsch, vicegouverneur Steven Vanackere en directeur Tom Dechaene zijn, als lid of plaatsvervangend lid van de Raad van Bestuur of Raad van Toezicht, onderworpen aan de [Gedragscode voor hoge ambtenaren van de Europese Centrale Bank](#). Zij moeten bij het uitvoeren van hun taken en verantwoordelijkheden de hoogste normen van integriteit en ethisch gedrag naleven. Ze dienen eerlijk, onafhankelijk, onpartijdig, discreet en niet gedreven door eigenbelang te handelen. De code bevat ook regels voor beroepsgeheim, confidentialiteit, belangenconflicten, voordelen, hospitality, financiële privé-transacties, privé-activiteiten, mandaten, relaties met belangengroepen en publieke optredens.

Dit betekent onder andere dat de agenda's van gouverneur Wunsch en directeur Dechaene met een vertraging van drie maanden openbaar gemaakt worden op de website van de Nationale Bank. In deze openbare agenda worden alle publieke evenementen en vergaderingen met derden vermeld. Wel worden er geen verdere details gegeven over vergaderingen met vertegenwoordigers van financiële instellingen die onder toezicht staan van de Nationale Bank, gezien de regels rond het beroepsgeheim. De deelname van de gouverneur aan externe vergaderingen, evenementen en dergelijke wordt altijd vooraf geëvalueerd binnen de Bank volgens de Gedragscode van de hoge ambtenaren

van de Europese Centrale Bank, door de dienst Communicatie en de Compliance Officer.

De gewenste risico- of bedrijfscultuur van de NBB komt rechtstreeks voort uit haar vier kernwaarden: onafhankelijke experts, open van geest, maatschappelijk verantwoord en met respect en in vertrouwen. Om de medewerkers bewust te maken van niet-financiële risico's en de bedrijfscultuur te bevorderen, worden verschillende benaderingen gevolgd.

- Vanaf januari 2024 moeten alle medewerkers en leden van het Directiecomité van de Bank jaarlijks de deontologische code ondertekenen om de regels te onderschrijven.
- Er worden geregeld bewustmakingscampagnes of infosessies gehouden. Regels en procedures met betrekking tot ethische en deontologische kwesties, zoals geschenken en uitnodigingen, financiële transacties voor eigen rekening, gesprekken met de financiële sector en belangenconflicten, worden dan opgefrist. Om de betrokkenheid van medewerkers te vergroten, wordt benadrukt dat het melden van risico's en incidenten tot doel heeft om ervan te leren en de organisatie te verbeteren en veerkrachtiger te maken.
- Binnen alle departementen zijn contactpersonen aangesteld voor vragen met betrekking tot niet-financiële risico's.
- Nieuwe collega's krijgen twee keer per jaar een specifieke en verplichte opleiding aangeboden over de deontologische code en gegevensbescherming. Ook

voor inspecteurs van de prudentiële diensten is er jaarlijks een verplichte training over deontologie en gegevensbescherming voorzien.

Het doel is om de beschikbare informatie, bewustmakingsinstrumenten en het opleidingsaanbod voortdurend te verbeteren.

De leidinggevenden nemen organisatorische maatregelen om ervoor te zorgen dat de deontologische regels binnen hun afdelingen worden nageleefd.

Op de interne website van de cel Compliance worden de regels en procedures beschreven. Ook zijn er formulieren beschikbaar voor het melden van een geschenk/uitnodiging of voor het verkrijgen van voorafgaande toestemming voor financiële transacties die onder de bepalingen van de deontologische code vallen. Bij de dienst Interne Audit zijn er specifieke meldpunten voor fraude en verlies of diefstal van NBB-materiaal.

4.1.2 Bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

De Nationale Bank van België is onderworpen aan de [wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme \(ML/FT\)](#) en tot beperking van het gebruik van contanten. In dat kader is de Bank verplicht om waakzaam te zijn en maatregelen te nemen om transacties met betrekking tot ML/FT te voorkomen, op te sporen en te verhinderen.

Het ML/TF-beleid is van toepassing op alle leden van de organen en op het personeel van de Bank, evenals op personen die diensten verlenen namens de Bank. Er zijn specifieke procedures van toepassing op bepaalde entiteiten en hun medewerkers.

Als centrale bank, belast met het omwisselen van eurobiljetten en -munten, is de NBB blootgesteld aan specifieke ML/FT-risico's verbonden aan transacties die worden uitgevoerd bij de Hoofdkas. Om deze risico's te beheren, zijn specifieke procedures ontwikkeld.

4.1.3 Gegevensbescherming

De Bank hanteert een interne regelgeving voor de verwerking van persoonsgegevens. Dit beleid is van

kracht voor alle medewerkers, ongeacht hun positie of functie. Het is goedgekeurd door het Directiecomité en wordt regelmatig geactualiseerd in lijn met wettelijke wijzigingen en de praktijkervaring van de Bank.

Dit beleid omvat, in lijn met de GDPR en het Belgische recht, de interne regels voor de verwerking van persoonsgegevens door de Bank. Hierin zijn de grondbeginselen, procedures voor nieuwe gegevensverwerkingen, rechten van betrokkenen en mogelijke inbreuken vastgelegd.

Het beleid heeft ook tot doel het personeel van de Bank bewust te maken van de rechten en plichten op dat gebied, met richtlijnen en procedures. Zo wordt elke verwerking van persoonsgegevens gedocumenteerd in een register dat beheerd wordt door de Data Protection Officer (DPO). De Bank vraagt daarbij de volledige medewerking aan alle entiteiten.

De Bank heeft een praktische gids met meldingsformulier opgesteld, met richtlijnen voor het geval een medewerker een inbreuk op persoonsgegevens ontdekt of redenen heeft om aan te nemen dat er zo'n inbreuk heeft plaatsgevonden. Daarnaast bevat een andere praktische gids informatie over de procedures en stappen die moeten worden gevolgd wanneer een persoon (zowel intern als extern) zijn rechten ten aanzien van de Bank wil uitoefenen.

Naast de verplichte algemene opleidingen rond niet-financiële risico's (zie supra), voorziet de Bank tweejaarlijks een opleiding Compliance and Data Protection voor nieuwe medewerkers.

Net zoals voor het bevorderen van de bedrijfscultuur rond niet-financiële risico's, heeft de Bank voor gegevensbescherming een lijst opgesteld met contactpersonen per departement. Zij coördineren de GDPR-risico's in hun departement en treden op als tussenpersoon tussen hun entiteit en de DPO, bij datalekken of verzoeken om toegang.

4.1.4 Objectieve overheidsopdrachtenprocedures

Als publieke instelling is de Bank onderworpen aan de wetgeving overheidsopdrachten. Eventuele niet-conformiteit houdt juridische, reputationele en financiële risico's in. Bij het gunnen van contracten aan externe partijen eerbiedigt de Bank daarom de beginselen van transparantie, gelijkheid en mededinging..

Transparantie

De Bank maakt de aankondigingen van opdrachten (oproep tot kandidaatstelling) bekend via de officiële kanalen (Bulletin der Aanbestedingen en/of het Publicatieblad van de Europese Unie) zodat alle potentiële kandidaten een aanvraagdossier kunnen indienen. Alle ondernemers ontvangen de resultaten van elke fase (kandidaatstelling en gunning) per aange tekende brief nadat de bevoegde persoon (chef van de dienst Aankopen en beheerscontrole of de verantwoordelijke directeur) het proces-verbaal heeft ondertekend. Tot slot publiceert de Bank de bekendmaking van de gunning van de opdracht, met daarin de geselecteerde ondernemer en het gunningsbedrag, in de officiële publicaties.

Gelijkheid

In de aankondigingen van opdrachten publiceert de Bank de selectiecriteria (inclusief de daarmee samenhangende minimumdrempels) op basis waarvan ze de aanvraagdossiers kan beoordelen. Vervolgens publiceert de Bank in de bestekken de gunningscriteria (en de wegingen en eventuele subcriteria ervan) op basis waarvan ze de offertes duidelijk en billijk kan beoordelen. In elke fase (kandidaatstelling/offerte) worden de criteria dus voorafgaand helder en duidelijk vastgelegd om een gelijke behandeling te verzekeren.

Mededinging

De concurrentie wordt gewaarborgd doordat alle opdrachten met een raming van meer dan € 140 000 via de officiële organen (Bulletin der Aanbestedingen en/of Publicatieblad van de Europese Unie) worden bekendgemaakt. Voor opdrachten met een raming van minder dan € 140 000 selecteert de Bank (op eigen initiatief) minstens 3 ondernemers, zoals de wetgeving vereist.

4.1.5 Good governance in de context van beleggingen in eigen beheer

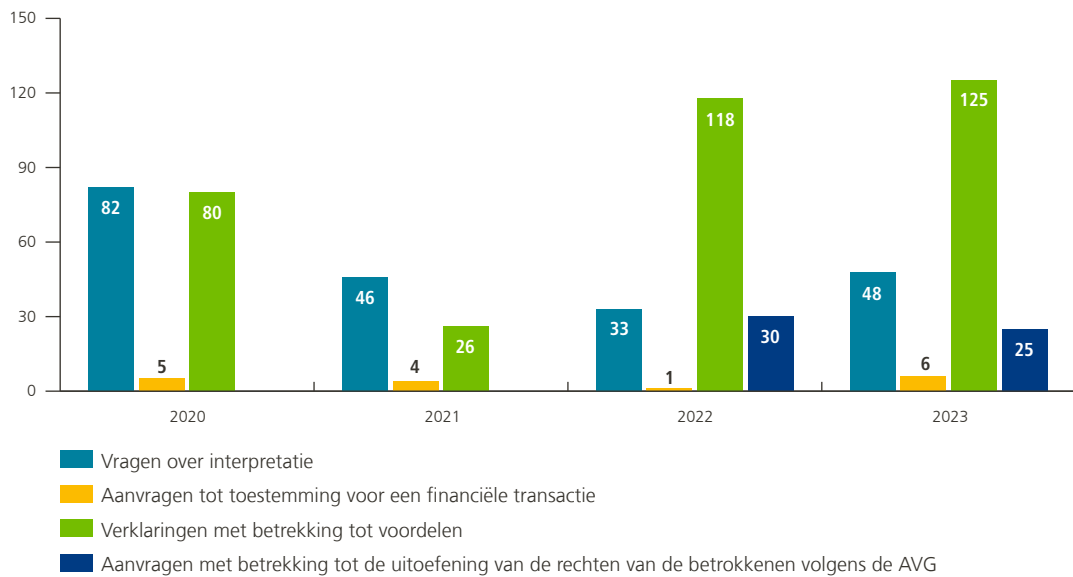
Een groot deel van het Handvest over duurzaam en verantwoord investeren van de Bank regelt de beleggingscriteria met betrekking tot governance. Een van de stappen die erin worden beschreven, is de screening. Deze maakt het mogelijk om sommige ondernemingen of sectoren uit te sluiten die in verband kunnen staan met onder meer het witwassen van geld, terrorismefinanciering of corruptie. De screening is ook gebaseerd op internationaal aanvaarde standaarden, zoals de Tien Principes van het Global Compact van de VN, de Verklaring van de ILO inzake de Fundamentele Principes en Rechten op het Werk en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen. Meer info over het beheer van niet-monetairbeleidsportefeuilles van de Bank en governance is beschikbaar op de website van de Bank (link naar het Handvest).

Maatstaven en doelen

- Geen enkel lid van het Directiecomité had tijdens het verslagjaar een direct of indirect belang van vermogensrechtelijke aard dat in strijd is met een beslissing of transactie die onder het Directiecomité valt (idem vorige jaren).
 - Er waren geen incidenten van corruptie of omkoping tijdens de rapportageperiode.
 - De Bank respecteerde de contractuele betalingstermijnen, inclusief voor betalingen aan het midden- en kleinbedrijf.

Maatstaven inzake compliance

4.1.6 Prudentiële normen inzake zakelijk gedrag

In haar kernrol als prudentieel toezichhouder, levert de Bank een significante bijdrage aan de maatschappij op het gebied van *good governance*. Deze bijdrage, die een verlengstuk is van de impact besproken in section 3.2 'Samenleving', richt zich specifiek op zakelijk gedrag.

In haar rol als toezichhouder, stelt de Bank prudentiële standaarden op waaraan alle financiële entiteiten die onder haar toezicht staan, moeten voldoen. Dit omvat de evaluatie van de geschiktheid van bestuurders, effectieve leidinggevendenden (leden van het directiecomité) en verantwoordelijken voor onafhankelijke controlefuncties. Hoewel deze 'fit &

proper'-evaluatie primair de verantwoordelijkheid is van de instelling zelf, heeft de Bank de autoriteit om de competenties van de kandidaten te beoordelen. De genoemde normen dienen ook meegenomen te worden door de financiële instellingen in hun beleid omtrent werving, evaluatie en opleiding van al hun personeel.

Conform de antiwitwaswetgeving is het aan de NBB om te verifiëren of financiële instellingen hun Europese en nationale verplichtingen op het gebied van antiwitwas en terrorismefinanciering naleven, alsook de regels omtrent het bevroren van tegoeden en geldtransfers. De NBB verricht zowel controles op afstand (off-site, bijvoorbeeld onderzoek van de rapporteringen die ze ontvangt van de financiële instellingen) als controles ter plaatse (on-site).

Lijst van in 2023 verschenen publicaties

Artikels van het Economisch Tijdschrift

Het Economisch Tijdschrift is een uitsluitend digitale publicatie die beschikbaar is op de website van de Bank. Een synopsis van de artikels wordt gepubliceerd in het Frans en het Nederlands, de volledige versie is alleen in het Engels beschikbaar. De artikels verschijnen afzonderlijk, naargelang hun beschikbaarheid. De gegevens in de grafieken en tabellen van de artikels worden systematisch gepubliceerd in een databank die op de site van de Bank beschikbaar is. Deze koppeling vergroot de transparantie van de analyses van de Bank en biedt iedereen gelijke toegang tot de gegevens.

DECEMBER 2023

- Economische projecties voor België – Najaar 2023
- Oudere werknemers en pensioenbeslissingen in België: een op enquêtegegevens gebaseerde analyse

NOVEMBER 2023

- Kritieke grondstoffen: van afhankelijkheid naar een open strategische autonomie?
- De evolutie van de winstmarges van bedrijven en inflatie
- Zijn de overheidsuitgaven voor pensioenen in België houdbaar? Een vergelijking met andere landen van het eurogebied
- Hoe hebben Belgische bedrijven de vruchten geplukt van drie decennia dalende rentetarieven?

OKTOBER 2023

- Inflatieverwachtingen en monetair beleid

JULI 2023

- Leiden alle wegen naar Parijs? Beleidsmaatregelen ter beperking van de klimaatverandering in 's werelds grootste uitstoters van broeikasgassen
- De impact van de hoge inflatie op de Belgische overheidsfinanciën: een simulatie

JUNI 2023

- De transmissie van de recente verkrapping van het monetair beleid: gefragmenteerd of niet?
- Economische projecties voor België – Voorjaar 2023
- Wat weten we over de economische gevolgen van artificiële intelligentie?

JANUARI 2023

- De invloed van de transitie naar een koolstofarme economie op de financiële markten

PROGNOSES

- ECONOMISCHE PROJECTIES

Elk jaar in juni en in december publiceert de Bank via haar website economische projecties voor België. Die zijn gebaseerd op technische hypothesen en internationale prognoses die gezamenlijk worden geformuleerd door

de ECB en de nationale centrale banken van het eurogebied. De gedetailleerde resultaten worden als artikel gepubliceerd in het Economisch Tijdschrift.

■ BUSINESS ECHO

In 2023 lanceerde de Bank een nieuwe publicatie: de Business Echo. Deze is gebaseerd op informatie afkomstig van interviews met bedrijfsleiders uit verschillende Belgische regio's en bedrijfstakken, en van diverse andere bronnen zoals de maandelijkse enquêtes van de Bank. Hoewel deze enquêtes een analyse op basis van een representatieve steekproef mogelijk maken, bieden de interviews met de ondernemingen complementaire inzichten (dynamiek, context ...) die niet altijd kunnen worden gevat in gestandaardiseerde enquêtes.

De Business Echo ondersteunt onze macro-economische analyse en vormt onder meer een belangrijke input voor de Business Cycle Monitor (BCM), die een kwantitatieve raming geeft van de kwartaalgroei.

Deze Business Echo wordt minstens twee keer per jaar gepubliceerd, begin juni en begin december, ongeveer een week vóór de publicatie van de BCM.

■ BUSINESS CYCLE MONITOR

Via haar website publiceert de Bank op kwartaalbasis een analyse van de conjuncturele situatie in België in het lopende kwartaal: de Business Cycle Monitor. Die bevat een raming van de economische groei in het lopende kwartaal, zowat zeven tot acht weken voordat de eerste officiële kwartaalstatistieken van het Instituut voor de Nationale Rekeningen beschikbaar zijn.

Working Papers

De Working Papers van de Nationale Bank hebben een economische of financiële inslag of handelen over onderwerpen die relevant zijn voor de centralebankactiviteiten. Ze zijn bestemd voor een gespecialiseerd publiek en zijn opgesteld in het Engels. De kaderleden van de Nationale Bank schrijven de nota's op persoonlijke titel. Sommige papers zijn het werk van onderzoekers, zowel PhD-studenten als gevestigde academici, die de steun van de Bank hebben genoten in het kader van haar samenwerking met universiteiten. Door onderzoekers toegang te verschaffen tot data die niet worden gepubliceerd, wil de Bank ook bijdragen tot een beter begrip van het economische gebeuren in België. De Working Papers worden uitsluitend digitaal gepubliceerd op de website van de Bank.

- 445 Nowcasting GDP through the lens of economic states
- 444 The Belgian business-to-business transactions dataset 2002-2021
- 443 Input varieties and growth: a micro-to-macro analysis
- 442 Debtor (non-)participation in sovereign debt relief: A real option approach
- 441 Review essay: Central banking in Italy
- 440 Review essay: The young Hayek
- 439 Managerial and financial barriers to the green transition
- 438 Does pricing carbon mitigate climate change? Firm-level evidence from the European Union emissions trading scheme
- 437 FDI and superstar spillovers: Evidence from firm-to-firm transactions
- 436 Alexandre Lamfalussy and the origins of instability in capitalist economies
- 435 BEMGIE: Belgian Economy in a Macro General and International Equilibrium model
- 434 Endogenous Production Networks with Fixed Costs
- 433 Empirical DSGE model evaluation with interest rate expectations measures and preferences over safe assets
- 432 Poor and wealthy hand-to-mouth households in Belgium
- 431 From the 1931 sterling devaluation to the breakdown of Bretton Woods: Robert Triffin's analysis of international monetary crises
- 430 Measuring the share of imports in final consumption
- 429 Export Entry and Network Interactions: Evidence from the Belgian Production Network

Belgian Prime News

Deze Engelstalige publicatie op kwartaalbasis is het resultaat van een samenwerking tussen de Bank, de Federale Overheidsdienst Financiën (FOD Financiën) en diverse Primary Dealers (marktmakers in effecten van de federale Schatkist). Elk nummer bevat een 'Consensus forecast' over het verwachte verloop van de belangrijkste macro-economische gegevens voor België en een beschrijving van de meest markante recente economische ontwikkelingen. Ook wordt telkens de situatie op de markt van het overheidspapier geschetst. In de rubriek 'Treasury highlights' worden de beslissingen van de Schatkist in verband met het beheer van de overheidsschuld toegelicht. Belgian Prime News is digitaal beschikbaar op de website van de Nationale Bank. Via die website kunnen ook gedrukte exemplaren worden besteld.

- 98: SPECIAL TOPIC: Firms and margins
- 99: SPECIAL TOPIC: Transmission of tighter monetary policy to bank retail rates
- 100: SPECIAL TOPIC: Belgian house prices since 2022: a slowdown but no crash
- 101: SPECIAL TOPIC: The most successful issuance of a State Note in history

Statistische publicaties

Via haar website en haar statistische database stelt de Bank tal van macro-economische statistieken ter beschikking van het publiek (<https://stat.nbb.be/>). Voor de update van specifieke tabellen kunt u zich abonneren via NBB.Stat. Zoekt u vaak soortgelijke informatie op, dan kunt u de gebruikte zoekcriteria opslaan voor later gebruik. De publicaties en de persberichten zijn ook beschikbaar op de website van de Bank.

ALGEMENE STATISTIEK

- Dashboard kerncijfers

OPINIE-ENQUÊTES

- Conjunctuurenquêtes bij de ondernemingen
- Investeringsenquêtes bij de ondernemingen
- Consumentenenquêtes

EXTERNE STATISTIEKEN

- Buitenlandse handel
- Internationale investeringspositie, buitenlandse directe investeringen, betalingsbalans

FINANCIËLE STATISTIEKEN

- Financiële jaar- en kwartaalrekeningen van België
- Observatorium voor krediet aan niet-financiële vennootschappen
- Monetary financial institutions' interest rates
- Bank Lending Survey, enquête naar de kredietvoorwaarden: indicator voor de perceptie van de kredietbelemmering

NATIONALE REKENINGEN

- Bbp-flash, kwartaalrekeningen, kwartaalsectorrekeningen
- Gedetailleerde jaarrekeningen, aanbod- en gebruikstabellen
- Arbeidsmarkt

REGIONALE STATISTIEKEN

- Regionale verdeling van de bedrijvigheid, de werkgelegenheid en de investeringen
- Regionale verdeling van de in- en uitvoer van goederen en diensten
- Regionale verdeling van de rekeningen van de huishoudens

REGIONALE STATISTIEKEN

- Regionale verdeling van de bedrijvigheid, de werkgelegenheid en de investeringen
- Regionale verdeling van de in- en uitvoer van goederen en diensten
- Regionale verdeling van de rekeningen van de huishoudens

MICRO-ECONOMISCHE GEGEVENS

- Centrale voor kredieten aan particulieren
 - Jaarlijks statistisch verslag
 - Maandelijkse kerncijfers over de consumentenkredieten en de hypothecaire kredieten
- Centrale voor kredieten aan ondernemingen Publicatie van de statistieken over de toegestane en de opgenomen kredieten via het Observatorium voor krediet aan niet-financiële vennootschappen:
 - Maandelijkse flash
 - Driemaandelijkse bijwerking
- Balanscentrale Sinds oktober 2022 biedt de Balanscentrale de nieuwe applicatie 'Extract' aan. Met deze applicatie kan iedereen informatie opvragen op basis van eigen criteria en eigen analyse-instrumenten ontwikkelen.

Andere publicaties

- Verslag 2022 – Economische en financiële ontwikkelingen
- Verslag 2022 – Ondernemingsverslag
- Update on Asset management and Non-bank financial intermediation in Belgium (gezamenlijke uitgave van de FSMA en de Nationale Bank van België)
- Financial Stability Report 2023
- Financial Market Infrastructures and Payment Services Report 2023

Blogartikels

- Gaan de rentetarieven dalen?
- Waarom worden obligaties opgedeeld zoals de vragen in Trivial Pursuit?
- De NBB: beschermer van jouw verzekering
- Binnenkort virtueel contant geld in jouw portefeuille?
- Waarom vrouwen 'gulzige jobs' mijden
- Stormloop van Belgische gezinnen op nieuwe Staatsbon leidt tot recorddaling bankdeposito's
- Gedeelde smart is halve smart: hoe de NBB risico's deelt in het Eurosysteem
- Ja, Sire, de Belgen zijn rijk, maar ze zijn niet de rijksten van de wereld
- Update klimaatdashboard: meten is weten
- De hogere rente op de centralebankreserves: een cadeau voor de commerciële banken?
- Worden de prijsstijgingen in België gedreven door hebzucht?
- Silicon Valley Bank, Credit Suisse... Wat zou er gebeuren als een Belgische bank in gebreke blijft?
- De macro-economische aspecten van klimaatneutraliteit – een Europees perspectief
- 25 jaar eenheid rond de euro
- Wat als je je geld even snel zou ontvangen als een e-mail?
- '1001 plateaux': Participatief kunstwerk verbindt medewerkers NBB
- De risico's van het volgen van de inflatie op jaarbasis
- Twee kanten van dezelfde medaille? Geld, begrotingstekorten en inflatie
- Het betaalgedrag van de Belgen in kaart
- Gedeeld ouderschapsverlof, betere verdeling van gezinstaken
- Tijd voor het koninginnenstuk van de Bank
- Klimaatverandering laat financiële sector niet koud

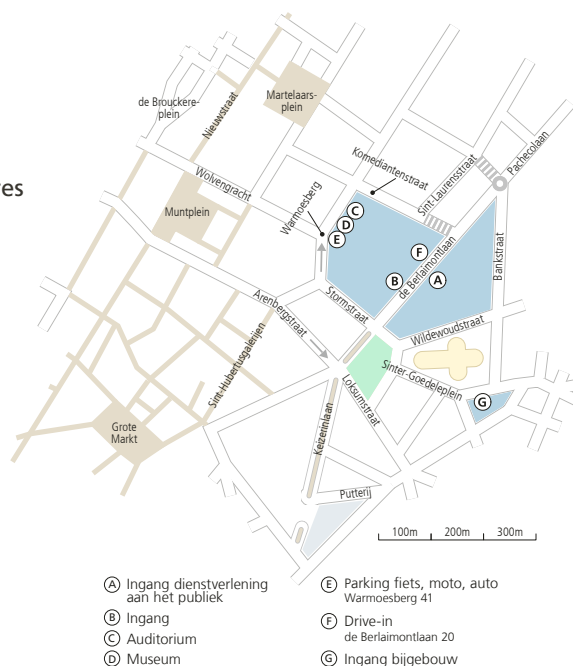
Contact

Ondernemingsnummer

RPR Brussel – BE 0203.201.340

Adressen

- Hoofdzetel** Ingang dienstverlening aan het publiek
de Berlaimontlaan 3, 1000 Brussel
- Ingang bezoekers en algemeen postadres
de Berlaimontlaan 14, 1000 Brussel
- Bijgebouw van de hoofdzetel** Ingang bezoekers
Sinter-Goedeleplein 19, 1000 Brussel
- Museum** Warmoesberg 57, 1000 Brussel
- Auditorium** Warmoesberg 61, 1000 Brussel

Inlichtingen

- Website** www.nbb.be
- Vragen om inlichtingen** info@nbb.be, Tel. +32 2 221 21 11
- Sollicitaties** <https://jobs.nbb.be>, hrb@nbb.be
- Contactpersoon pers** Geert Sciot,
Chef van de dienst Communicatie
pressoffice@nbb.be, Tel. +32 2 221 46 28
- Contactpersoon voor de financiële dienst van de aandelen van de Bank** Marc Lejoly,
Chef van de dienst Betalingen en effecten
securities@nbb.be, Tel. +32 2 221 52 30

Dienstverlening aan het publiek

Loketten hoofdzetel

(Bankbiljetten en muntstukken,
Centrale voor kredieten aan particulieren)

Open van maandag tot vrijdag
van 8.45 tot 15.30 uur.

Museum

Open van maandag tot vrijdag, van 09.00 tot 17.00 uur.
Gratis toegang.
Ook open bij bijzondere gelegenheden.
Zie website www.nbbmuseum.be.
Groepsbezoeken met rondleiding kunnen via de website
worden gereserveerd.

Actif
(liabilités au fil de période, millions d'euros)

	2020	2019	
1. Actifs et créances en ca	11 875 340	11 473 279	
2. Créances en devises sur des responsables de la zone euro	28 024 289	26 008 548	
2.1. Décaissements sur la FCU	15 044 550	15 517 080	
2.2. Comptes débiteurs de banques, titres, prêts et autres actifs en devises	12 979 739	10 490 988	
3. Créances en devises sur des responsables de la zone euro	0	79	
4. Créances en euros sur des responsables de la zone euro	0	0	
5. Créances en euros à titre d'engagement de crédit de la zone euro	6 590 000	48 960 510	
5.1. Opérations ponctuelles de refinancement	0	0	
5.2. Opérations de refinancement à plus long terme	0	0	
5.3. Créances temporaires de voyage de	0	0	
5.4. Créances temporaires à des fins structurelles	0	0	
5.5. Facilité de prêt européen	0	0	
5.6. Appels de marge versés	0	0	
6. Autres créances en euros sur des établissements de crédit de la zone euro	0	203 563	891
7. Titres en euros émis par des résidents de la zone euro à des fins de politique monétaire	221 481 220	232 379	
7.1. Titres en euros émis par des résidents de la zone euro à des fins de politique monétaire	221 477 080	232 379	
7.2. Titres en euros émis par des résidents de la zone euro à des fins de politique monétaire	4 140	0	

